

SPRAVODAJ OBCE **SKALITÉ**

OKTÓBER 2013 NEPREDAJNÉ

Zľava: M. Časnochová – matrikárka, starostka obce – PaedDr. Šimurdová, Oľga Kozlovskaja, P. Gonščák, J. Obertová – tlmočníčka

Návšteva z ďalekého Ruska

Po 68 rokoch navštívila **Oľga Michajlovna Kozlovskaja** mieta, kde zahynula a bola pochovaná jej teta, nadporučíčka **Liubov Alexandrovna Ivanova**. Všetko sa začalo ešte pred pár rokmi korešpondenci-

ou, pátraním a neskôr hľadaním prostriedkov na cestu na Slovensko – do Skalitého. Priáním Oľgy bolo pokloniť sa pri hrobe svojej tety, maminej sestry, lekárky, ktorá prešla frontom ako zdravotník 160 delostreleckého pluku 24 divízie, za svoje hrdinstvo dostala tri vyznamenania. Žiaľ, konca vojny sa nedožila a 1. mája 1945 ako 28-ročná zahynula. Mame Oľgy Nadežde sa to nepodarilo, tak chcela splniť jej

želanie. Odoslala informácie, ktoré poslalo Ministerstvo obrany RF, Slovenský červený kríž, Veľvyslanectvo Ruska na Slovensku a v spolupráci s p. Obertovou z CK Esprit travel začali pripravovať cestu. Podľa korešpondencie boli pozostatky prenesené do spoločného hrobu v Žiline. Najväčším prekvapením pre nich bol list od matrikárky obce Skalité p. Márie Časnochovej, že v obci žijú pamätníci tejto udalosti. Oľga priletela na päť dní koncom augusta s obavami, pretože to bol jej prvý let i prvá cesta do cudziny, ale aj s veľkými očakáva-

niami. Splnili sa hneď na druhý deň. V Skalitom ju privítali starostka obce PaedDr. Andrea Šimurdová, matrikárka Mária Časnochová a 89-ročný Peter Gonščák, jeden z tých, ktorý si na spomínanú udalosť pamätá. Oľga priniesla so sebou fotografie, listy z frontu, ktoré sa zachovali. V kronike našej obce si prečítala stručný zápis „Dňa 2. mája 1945 bola pri kostole pochovaná ruská dôstojníčka, ktorá hrdinne vykonala víťaznú cestu od Stalingradu až sem, a na hranici Čierne Skalité padla. Pohrebu zúčastnilo sa okrem čestnej čaty aj veľa miestneho obyvateľstva.“

Pán Gonščák, vtedy 21-ročný, oživil starú udalosť: „V Skalitom bombardovali v posledné dni vojny most a železniciu, utekal som z práce domov, či je všetko v poriadku. Keď som sa chcel vybrať naspäť do Žiliny, priatelia ma zavolali, aby som išiel s nimi privítať Rusov, ktorí idú do dediny. Medzi skupinkou nojakov bola aj mladá žena, nadporučíčka. Kráčali sme spolu, žartovali s vojakmi, smiali sa, že vymeniam môj bicykel za samopaľ. Pokračovali cez Skalité smerom na Žilinu. Po pár hodinách sme sa dozvedeli, že na konci obce medzi Skalitým a Čiernym začali na nich strieľať z lesa nemeckí vojaci, a guľka bola osudnou práve pre Liubov. Pochovali ju na druhý deň pri kostole. Za svoje hrdinstvo dostala tri vyznamenania.“

K pamätníku padlým hrdinom v 2. svetovej vojne položila Oľga krásnu kyticu a zapálila sviečku. Jej cesta pokračovala do Žiliny k pamätníku padlým na Bôriku, kde Oľga Michajlovna priniesla rodnú pôdu zo svojej domoviny a urobila malý obrad. Liubov je pochovaná v niektorom zo spoločných hrobov, žiaľ, nezachovali sa však presné menovité zoznamy. Oľga Michajlovna sa rozlúčila s tým, že o Slovensku bude každému rozprávať. Jej túžbou je prísť do Skalitého aj o dva roky, na 70. výročie skončenia 2. svetovej vojny.

PODUJATIA

CENA OBCE SKALITÉ

Obec Skalité bude po štvrtý krát oceňovať občanov, ktorí vo svojom odbore dlhodobo prispeli výnimočným spôsobom k rozvoju, propagácii a reprezentácii obce. Vaše návrhy a typy očakávame do **30. novembra 2013** na OcÚ Skalité.

PLES OBCE SKALITÉ 2013

18. januára 2014 sa koná 7. reprezentačný ples obce Skalité. Vstupenky budú v predaji od **15. novembra 2013** na Obecnom úrade – p. Časnochová, 0918 390 156.

Cena je 65 Eur/pár.

VIANOČNÉ TRHY – KEDY BUDÚ

Tohtoročné skalitské vianočné trhy sa budú konať v sobotu **7. decembra 2013 od 12:00 hod na námestí v Ústredí obce**. Predajné miesto si môžete zarezervovať na tel. č. 0918 390 156

VÚC – 9. novembra 2013 volíme poslancov a predsedu Žilinského samosprávneho kraja

Dňa 9. novembra 2013 sa uskutočnia na území Slovenskej republiky voľby do orgánov samosprávneho kraja. Voľby sa konajú len jeden deň a to **9. 11. 2013 od 7.00 hod. a končia o 22.00 hod. večer.**

V obci Skalitě sú vytvorené 4 volebné okrsky a to:

1. volebný okrsok – Základná škola Skalitě Kudlov
2. volebný okrsok – Bývalá MŠ Tomasov, Skalitě čd. 1105
3. volebný okrsok – Obecný úrad Skalitě
4. volebný okrsok – ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalitě

Do 15. 10. 2013 obec každému voličovi zapísanému v zozname voličov musí doručiť oznámenie o čase a mieste konania volieb. Vo volebnej miestnosti volič obdrží 2 hlasovacie lístky. Na hlasovacom lístku na voľby predsedu samosprávneho kraja môže volič zakrúžkovať poradové číslo iba jedného kandidáta. Na hlasovacom lístku na voľby poslancov do zastupiteľstva môže volič zakrúžkovať najviac toľko poradových čísiel, koľko poslancov má byť v príslušnom volebnom obvode zvolených. (Počet poslancov, ktorý sa volí vo volebnom obvode je uvedený na hlasovacom lístku v obvode Čadca je to 8 poslancov.)

• zoznamy kandidátov sú zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke obce. Doterajšie skúsenosti ukazujú, že pre každú obec je veľkým prínosom, ak tam má svojho zástupcu. **Za obec Skalitě sú traja kandidáti:**

• **Mgr. Jozef Cech,** riaditeľ odboru sociálnych vecí a rodiny na Úrade práce v Čadci, volebné číslo 2

• **Anna Purková,** účtovníčka (*do uzávierky neboli dodané materiály), volebné číslo 37

• **PaedDr. Andrea Šimurdová,** starostka obce Skalitě, volebné číslo 41

Opýtali sme sa ich s čím idú do volieb:

PaedDr. Andrea Šimurdová
starostka obce Skalitě

Som presvedčená o tom, že zmyslom i cieľom práce poslanca Žilinského samosprávneho kraja sú ľudia, kvalita ich života a celkové možnosti rozvoja obce a Kysúc.

VÚC – alebo Žilinský samosprávny kraj významnou mierou rozhoduje o živote v regióne – financuje cesty 2. a 3. triedy, autobusovú dopravu, stredné školy, nemocnice, sociálne zariadenia, kultúru, šport, mládež, turizmus, čiastočne rozhoduje o euro fondoch. Vďaka tomu sa podarilo

v našej obci uskutočniť:

- rekonštrukciu amfiteátra (nové lavičky, pódium, okapový systém)
- zariadiť šatňu pre hokejbalistov v budove zdrav. strediska
- zakúpiť stroj na úpravu bežeckých tratí
- Goralské slávnosti sú každoročne financované aj z peňazí VÚC

V marci 2011, keď hrozilo zrušenie osobnej vlakovej dopravy na trase Čadca–Skalitě, sme spojili sily – obec a VÚC. Výsledok? Väčšina spojov zostala zachovaná. Teraz nás čaká „druhé kolo“ – je nevyhnutné posilniť osobnú vlakovú dopravu v tejto doline pre veľmi zlú situáciu v cestnom dopravnom spojení do Čadce. Obávam sa, že po spustení stavby Dialnice D3 – návoz materiálu na stavbu – sa toto ešte zhorší. Riešením je posilnenie osobnej vlakovej dopravy.

Je to úloha na najbližšie obdobie pre nás všetkých, ktorí pracujeme pre ľudí.

... z rokovania obecného zastupiteľstva

Zasadnutia OZ Skalitě sa konali 7. 2. 2013 a 2. 10. 2013

OZ schválilo

- Zmeny rozpočtu obce na rok 2013

Ukazovateľ	Rozpočet 2013 v EUR	Rozpočet 2013 po 2. zmene v EUR	3. zmena rozpočtu v EUR	Rozpočet po 3. zmene
Bežné príjmy	1 849 371	1 932 765	162 630	2 095 395
Bežné príjmy RO	144 965	144 965	-16 500	128 465
Bežné príjmy spolu	1 994 336	2 077 730	146 130	2 223 860
Kapitálové príjmy	641 321	768 833	-4 499	764 334
Finančné operácie – príjmy	487 124	499 916	5 005	504 921
PRÍJMY SPOLU	3 122 781	3 346 479	146 636	3 493 115
Bežné výdavky	785 934	810 209	78 359	888 568
Bežné výdavky RO	940 606	955 147	51 379	1 006 526
Bežné výdavky spolu	1 726 540	1 765 356	129 738	1 895 094
Kapitálové výdavky	1 296 408	1 478 464	17 198	1 495 662
Finančné operácie – výdavky	99 833	102 659	-300	102 359
VÝDAVKY SPOLU	3 122 781	3 346 479	146 636	3 493 115
Bežný rozpočet príjmy – výdaje	267 796	312 374	16 392	328 766
HOSPODÁRENIE OBCE	0	0	0	0

• predĺženie nájomných zmlúv a pridelenie uvoľnených nájomných bytov v BD 1449, BD 1450, BD 1459 a BD 1460.

• Správu nezávislého audítora z overení ariadnej účtovnej závierky obce Skalitě k 31. 12. 2012

• Plat starostke obce podľa zákona 154/2011 Z. z.

• Zámer a následne odpredaj pozemkov u Rucka p. Petrovi Lašovi, S-1415, Pavlovi Lašovi, S-553, Petrovi Časnochovi, S-1157 podľa osobitného zreteľa, cena 6 Eur/m²

• Zámer a následne odpredaj pozemkov pri žel. stanici p. Vladimírovi Čaneckému, S-878, Slavomírovi Šmatlavovi, S-97 a Jánovi Baroňakovi, S-794 podľa osobitného zreteľa, cena 6 Eur/m²

• Odpredaj stav. pozemku v IBV Cupeľ II podľa osobitného zreteľa p. Jánovi Čaneckému s manž., Skalitě 1070, cena 7 Eur/m²

• Zámenu pozemkov podľa osobitného zreteľa pri býv. kasárňach s p. A. Cholujuovou, S-620

• Prenájom časti stožiaru vysieláča MMDS podľa osobit-

ného zreteľa pre spoľ. BOOTIS s.r.o., nájomné 500 Eur/rok

• Ukončenie prenájmu Espresso Snežienka s p. Jánšským, Skalitě 339

• Zámer prenájmu pozemkov o výmere 61 120,5 m² podľa osobitného zreteľa pre PZ Skalanka na výkon práva polovníctva

• Zámer odpredaja podľa osobitného zreteľa – časť pozemku KNE 6322/9 p. R. Gregušovi, S-216

• Prenájom časti pozemku podľa osobitného zreteľa KNC 3624/1 p. Gerátovej, S-1325 za účelom prístupu k RD, nájomné 0,79 Eur/m²/rok (110 m²)

• Zámer prenájmu časti pozemku KNC 3690 pri býv. kasárňach podľa osobitného zreteľa p. Rudolfovi Časnochovi Skalitě 1224

• Zámer odpredaja časti pozemku KNC 5618/1 podľa osobitného zreteľa p. Kataríne Petrákovej, Skalitě 127

• Zakúpenie ojazdeného os. auta pre Obec Skalitě-Prevádzkareň v cene do 6 tis. Eur

• Výpožičku voľných nebyt. priestorov v budove zdrav. strediska na prízemí podľa osobitného zreteľa pre Obec Skalitě-Prevádzkareň – kancelária

• Odpredaj turniketového systému zo SKI areálu podľa osobitného zreteľa firme SAYTECH s.r.o. Bratislava za cenu 5 tis. Eur

• Po dohode s nájomcom Zvýšenie nájmu pre MEDIL s.r.o. z dôvodu rekonštrukcie detskej ambulancie

• Uzavretie dodatkov a dohôd s nájomcami nebytových priestorov – úhrada zákonných úrokov z omeškania

• VZN 1/2013 – poplatky v CVČ Skalitě pri členstve vo viacerých krúžkoch

• Zverenie majetku obce do správy – viacúčelové ihrisko Kudlov do správy ZŠ s MŠ Skalitě-Kudlov a viacúčelové ihrisko Ústredie do správy Obec Skalitě – Prevádzkareň.

• Bezplatné využívanie viacúčelových ihrísk pre žiakov ZŠ, MŠ, ŠKD a CVČ Skalitě

• Poplatok za využívanie ihrísk iným záujemcami – 3 Eur/hod, pri osvetlení 5 Eur/hod

OZ neschválilo

• Odpredaj časti pozemku KNC 1840/1 MUDr. Piščekovi, S-1485 a prenájom časti pozemku KNC 1795/14 p. Kozákovi, S-843 z dôvodu budúceho rozšírenia miestnej komunikácie na Kudlove

• Odpredaj časti pozemku KNE 6361 p. Kukovej, S-543 z dôvodu, že tvorí prístup k dvom RD

OZ berie na vedomie

• Správu o činnosti HKO za 1. polrok 2013

• Žiadosť p. Jánškeho o odkúpenie Espresso Snežienka

• Informácie o stave prác na oprave sociálnych zariadení v reštaurácii TJ Slovan Skalitě

• Žiadosti občanov o opravu ciest – cesta u Kreany a na Poľanu – zrealizuje sa oprava výtľokov z účelovej dotácie Úradu vlády SR, cesta do strakov – potrebná je celková rekonštrukcia, tento rok sa realizovať nebude

Ďalšie zasadnutie OZ Skalitě sa uskutoční v decembri 2013.

Rokovania OZ sú verejné

Družstvo a vlastníci půdy...

Vážení vlastníci půdy.

Od založení nového družstva sa Vám prihovám prostredníctvom písaného slova aj osobných stretnutí. Týmto článkom nadväzujem na moje predošlé informačné aktivity v ktorých budem aj naďalej pokračovať. Mojou snahou je, aby ste ako vlastníci pôdy boli v čo možno najväčšom rozsahu informovaní o veciach, ktoré s vašou pôdou súvisia. Cieľom je aby družstvo, ktorého som predseda nerozdeľovalo obyvateľov vašej obce na „tých dobrých a zlých“ na „tých za a proti družstvu“ alebo „tých ktorý idu pôdu kradnúť a tých čo ju pre „Vás“ bránia“. Takéto zjednodušené chápanie a prezentovanie súčasného stavu síce vyhovuje niektorým spoluobčanom, ale je jednoznačne na škodu Vás ako vlastníkov pôdy. Hlavne však je na škodu pôde samotnej. A predsa pôda je to, čo by malo byť na prvom mieste. Každá diskusia by sa nemala stočiť len na to, kto ma právo pôdu obrábať. Dôležité je tiež ako a čím sa bude o pôdu starať. Témou debát by mal byť zámer a plánované ciele, ktoré chce ten či onen subjekt dosiahnuť. Vyhlásenia, že nepochádzam z vašej obce a preto nemám žiadne právo na vašej pôde hospodáriť vnímam ako účelové tvrdenia tých, ktorý nevedia ponúknuť nič iné. Nikoho z Vás určite ani nenapadne vyberať si napríklad zubára alebo automechanika na základe toho či je alebo nie je „náš“. Pri výbere určite zvažujete úplne iné kritéria. Z tohto uhla pohľadu je predsa jedno odkiaľ kto pochádza. Dôležitejšie je s akým vybavením pracuje. Ako profesionálne svoju prácu vykonáva a hlavne či ste spokojní s výsledkom jeho práce. Samozrejme chápem aj tento rozmer a nechcem nijako znevažovať fakt, že ste hrdí na svoje rodisko. Na druhej

strane hoci nie som „Váš“ predsa dávam prácu aj ľuďom z vašej obce. Vo vašej obci budem platiť príslušné dane. Svojou činnosťou chcem prispieť k rozvoju aj vašej obce. Ak sa nám bude dariť, kde budem vytvárať nové pracovné miesta? Zo vzájomnej korektnej spolupráce bude mať osoh nie len družstvo, ale aj obec a jej prostredníctvom aj každý jej obyvateľ. Preto so znepokojením sledujem situáciu, ktorá obyvateľov rozdeľuje na zástancov či odporcov toho alebo onoho „tábora“. Od takýchto štvových rečí je už len kúsok k tomu, aby niekto začal deliť ľudí na dobrých a zlých, len podľa toho odkiaľ pochádzajú. Tento spôsob uvažovania je zlý. Ľudia, ktorí Vám prezentujú takýto jednostranný a neobjektívny pohľad zhoršujú spolunažívanie vo vašej obci. Pritom samotné rozhodnutie komu zveríte svoju pôdu sa dnes nedá hodnotiť ako dobré alebo zlé. Či ste sa rozhodli správne v tomto prípade jednoznačne ukážu až dosiahnuté výsledky a čas. Práve čas som poskytol všetkým vlastníkom pôdy. Rozhodnutie vyplatiť dlžný nájom všetkým bez rozdielu dáva možnosť Vám vlastníkom, aby ste mohli riadne uvážiť všetky pre a proti. Nepodmieňujeme vyplácanie dlžneho nájmu tým či niekto ostane v družstve, pôdu prenájme inému subjektu, alebo bude na nej hospodáriť sám. Dlh vyplácame každému bez rozdielu. Práve takto, pokojnou cestou a výsledkami svojej práce sa družstvo, ako právny nástupca uchádza férovo súťažou o vašu pôdu. Áno družstvo má tiež záujem hospodáriť na vašej pôde. Chceme sa však prezentovať ako družstvo, ktoré môžete hodnotiť podľa strojového vybavenia. Družstvo, ktorého pracovníci na vašej pôde aktívne pracujú a starajú sa o ňu. Družstvo, ktoré systémom vernost-

ných zliav dáva vlastníkom pôdy výhodu nakúpiť si kvalitné produkty a profitovať tak s existencie prvovýroby v ich obci. Družstvo ktoré prezentuje jasný cieľ a má pripravený plán, ako sa k nemu dostať. Družstvo, ktoré vytvára nové pracovne miesta aj vo vašej obci. Práve podľa takýchto kritérií by mali byť posudzované všetky subjekty, ktoré sa uchádzajú o hospodárenie na vašej pôde. Pýtajte sa záujemcov o vašu pôdu aký je ich zámer. Čo Vám, ako vlastníkom okrem zákonného nájmu vedľa ponúknuť? Čo presne a konkrétne chcú na vašej pôde pestovať? Aké majú stroje a zamestnancov, aby sľubovaný zámer vedeli dosiahnuť? Aké produkty Vám vedľa zo svojej činnosti ponúknuť? Aké časové obdobie potrebujú na uskutočnenie svojho zámeru? Na takto položené otázky by ste mali dostávať jasné a jednoznačné odpovede. Ubezpečujem Vás, že subjekt, ktorý má jasnú predstavu o tom aký zámer bude v budúcnosti realizovať sa nepotrebuje oháňať rečami kto je „náš“ a kto nie. Za seba môžem prehlásiť, že som pripravený na túto tému korektne diskutovať s každým vlastníkom pôdy, ktorý prejaví seriózny záujem.

Na záver chcem vyjadriť presvedčenie, že je slušná šanca na to, aby sa nám podarilo uskutočniť vytýčený podnikateľský zámer a vybudovať prosperujúci podnik. Je len na Vás vlastníkoch pôdy či dáte svoju dôveru družstvu, alebo sa rozhodnete pre inú z ponúkaných možností. Ako predseda Vám dávam garanciu, že každé vaše rozhodnutie budem rešpektovať a pristupovať k nemu v súlade so zákonom.

Prajem Vám všetko dobré

Karol Pecko – predseda družstva

ly nad správou urbáru. Toto nie je pravda, nakoľko všetko ostane, prípadne sa doplní na pripravovanej valnej hromade. Právny subjekt má štatutárny orgán (predsedu), ktorý je podriadený spoluvlastníkmi zvolenému výboru. V súčasnosti Urbariát Skalité pripravuje zhromaždenie spoluvlastníkov na ktorom budú tieto kroky podrobne vysvetlené. Prizvanými odborníkmi v danej oblasti.

Termín verejnej schôdze bude 10. 11. 2013 o 10:00 hod. v Kultúrnom dome v Skalitom (v kinosále). Žiadame spoluvlastníkov aby sa tohto stretnutia zúčastnili.

za výbor Urbariátu Skalité
Ján Zvardoň – predseda

OZNAM PRE SPOLUVLASTNÍKOV V URBÁRSKOM SPOLOČENSTVE SKALITÉ

Výbor Urbariátu Skalité oznamuje občanom, podielnikom, že na základe novelizácie Zákona NR SR číslo 181/1995 o pozemkových spoločenstvách, v roku 2013 sa urbárske spoločenstvo musí zaregistrovať ako spoločenstvo s právnu subjektivitou. Ak tento proces nebude realizovaný potom zo zákona musí spoločenstvo urbariátu pristúpiť k likvidácii a spätnému odovzdaniu správy nad urbariátom Lesnému úradu Čadca. Vyššie uvedený zákon sa vzťahuje len na urbárske spoločenstvá. Možnosť rozhodovania podielnikov v urbáre sa týmto znemožní. Niektorí spoluobčania, spoluvlastníci, v urbáre šíria nesprávne informácie, že dôjde k strate možnosti kontro-

Pozor, výmena preukazov ZŤP v našej obci!

Starostka obce PaedDr. Andrea Šimurdová spoločne s riaditeľom odboru sociálnych vecí a rodiny na Úradu práce V Čadci Mgr. Jozefom Cechom dohodli spoluprácu vo výmene starých preukazov.

V čom spočíva pomoc? Za účelom výmeny preukazu nemusíte cestovať do Čadce, ale stačí ak nahlásite výmenu na Obecnom úrade u p. Špilákovvej osobne príp. telefonicky 041/42 54 616

Aké údaje nahlásite na OcÚ? Meno, priezvisko, číslo telefónu, rodné číslo, adresa, číslo občianskeho preukazu.

Dokedy treba nahlásiť výmenu

preukazu? Do 12. novembra 2013 je potrebné túto výmenu nahlásiť na Obecnom úrade Skalité.

Aký bude ďalší postup? Pracovníčka obecného úradu Vás bude informovať, kedy si prídete na obecný úrad Skalité vyzdvihnúť nový preukaz (vyzdvihnúť si ho musíte osobne)

Občan si so sebou prinesie:

1. fotografiu rozmerov 3x4 cm
2. občiansky preukaz
3. starý preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo preukaz s ťažkým zdravotným postihnutím s potrebou sprievodcu.

PREVÁDZKA VIACÚČELOVÝCH IHRÍSK

Prednostne sú ihriská určené pre žiakov našich základných škôl, pre deti v školskom klube, pre členov Centra voľného času Skalité a deti materských škôl. Vstup na ihrisko je bezplatný. Od 2. októbra je využívanie viacúčelových ihrísk pre ostatných záujemcov možný len po dohode so správcom:

Ihrisko Kudlov – správcom je ZŠ s MŠ Skalité Kudlov, Mgr. Serafínová Ľubica 0910 376 159

Ihrisko Ústredie – správcom je Obec Skalité Prevádzkareň, p. Petrák 0905 868 285

Rezerváciu je potrebné dohodnúť najmenej deň vopred:

pondelok – štvrtok od 7,30 h–14,30,

piatok od 7,30–12,00

Poplatok je 3 Eur/hod.

Pri osvetlení 5 Eur/hod.

DANE a TKO

žiadame občanov, ktorí doposiaľ nemajú zaplatenú daň z nehnuteľnosti a poplatok TKO za rok 2013, aby tak urobili najneskôr do 15. decembra 2013.

M A T R I K A

Narodené deti od 14. 5. do 4. 9.

Máj 2013

Emma Maceášiková
Nela Čanecká
Liliana Časnochová
Kristína Čanecká
Andrej Rajnič

Jún 2013

Oliver Petrák
Adam Časnocha
Matej Boháčik

Júl 2013

Matúš Čanecký
Matúš Kocúr
Klára Stencláková

August 2013

Laura Piščeková
Mathias Serafín
Laura Budošová
September 2013
Samuel Mikula

Uzavreté manželstvo v obci Skalité

jún 2013 do 28. 9.

Rastislav Kozák a Eva Varmusová
Marek Skopal a Miroslava Majchráková
Michal Časnocha a Veronika Štefčíková
Vladimír Macura a Martina Lašová

August 2013

Ján Slovák a Anna Priečková
Jozef Grochal a Martina Rébová
Milan Majchrák a Ľubica Serafínová
Marek Varsavík a Katarína Jurčíková

September 2013

Michal Halama a Jana Gavláková
Juraj Ježík a Mária Časnochová
Tomáš Jašurek a Marta Ďurčanová
Juraj Kultán a Anna Serafinová
Milan Stenclák a Bibiána
Martiniaková

Uzavreté manželstvo mimo obec Skalité

jún 2013 do 21. 9.

Jozef Král a Jaroslava Janská
Michal Hudec a Dana Šmatlavová
August 2013
Richard Gordan a Jana Hacková
Henrich Koleňák a Henrieta Žiačková
Peter Mariak a Jana Krajčová
Oliver Šušla a Marika Jašurková
Juraj Sojka a Miroslava Gabrišová

Úmrtie občanov v obci Skalité

od 10. 6. do 28. 9.

Jún 2013
Pavol Čanecký 36r.
Júl 2013

Veronika Kocúrová 84r.
Žofia Kocúrová 92r.
František Šimurda 53r.

August 2013

Anton Franek 85r.
Michal Choluj 85r.
Martin Greguš 86r.
Terézia Kěmáriková 79r.
Jozef Laš 80r.

September 2013

Margita Potočárová 88r.
Augustín Kríž 80r.

Úmrtie občanov mimo obec Skalité

od 19. 5. do 9. 9.

Máj 2013
Jarmila Legerská 73r.
Jún 2013
Ján Majchrák 48r.
Júl 2013
Jozefa Tatarková 65r.
Anna Čanecká 76r.
Daniel Kozák 21r.

August 2013

Jozef Jurica 48r.
Žofia Petráková 85r.
Miroslav Špilák 67r.
September 2013
Justína Šimaliaková 84r.

***Počet prihlásených občanov k trvalému pobytu do obce Skalité:** Od 19. 6. 2013 do 30. 9. 2013 sa prihlásilo do obce Skalité: 11 občanov ***Počet odhlásených občanov z trvalého pobytu z obce Skalité:** Od 31. 5. 2013 do 30. 9. 2013 sa odhlásilo z obce Skalité: 18 občanov ***Počet obyvateľov k 30. 9. 2013: 5228**

Mária Časnochová

OKIENKO DO MINULOSTI OBCE (8)

Stručná história školstva v Skalitom

V tomto roku uplynie sedemdesiat rokov od dokončenia stavby a otvorenia školy v Skalitom v Ústredí. Pri tejto príležitosti sa v príspevku budeme venovať stručnej histórii školstva v Skalitom. Stručne preto, lebo sa obmedzíme iba na školu v Ústredí a pripomenieme si širšie historické súvislosti, v ktorých sa školstvo v obci vyvíjalo odkedy je jeho existencia pomerne dostatočne písomne dokumentovaná. Súčasne uvedieme v krátkosti významné dejinné skutočnosti či zaujímavé akcie učiteľov alebo žiakov, ktoré sa udiali od konca 1. sv. vojny do r. 1950, a ktoré výrazne formovali ducha školy a jej postavenie v obci i v slovenskej spoločnosti.

O škole v Skalitom, od založenia obce až do r. 1830, kedy sa spomína prvá škola nemáme písomné informácie. Aj potom, až do vzniku prvej republiky, je informácii málo. To čo sa zachovalo o školstve v obci pred rokom 1830 v ústnom podaní, príp. to čo môžeme tvrdiť na základe iných nepriamych informácií bude uvedené v pripravovanej knihe.

Školy od stredoveku zakladala väčšinou cirkev. Väčšina obyvateľstva rakúsko-uhorskej monarchie, najmä obyvateľstvo vidieka, malo veľmi obmedzený prístup ku vzdelaniu. Školy boli iba vo väčších mestách, alebo pri väčších kláštoroch. Šľachtu vzdelávali domáci učitelia. Tento stav pretrvával približne až do vojen o rakúske dedičstvo, kedy sa v plnej miere ukázala všeobecná zaostalosť rakúsko-uhorskej monarchie.

Bolo zrejme, že je treba vykonať rozsiahlu reformu štátu. Tú sa rozhodla uskutočniť Mária Terézia. K reformám pristúpila najprv v západnej, vyspelejšej časti monarchie, v takzvaných dedičných krajinách a začala reformovať štátnu správu, súdnictvo, armádu.

Dala vypracovať súpis pozemkov a ich vlastníkov, ktorý dodnes označujeme ako tereziánsky kataster, s cieľom adresného vymierania daní. V tejto reforme sa položili aj základy modernej zdravotníckej starostlivosti.

Veľké zmeny sa udiali aj v školstve. V r. 1773 pápež Klement XIV. zrušil jezuitský rád, do ktorého kompetencie patrilo školstvo. V r. 1774 Mária Terézia vydala Všeobecný školský poriadok, ktorý platil pre západnú časť rakúsko-uhorskej monarchie. Jeho autorom bol Ignác von Felbiger

(*06.01.1724 Głogów, Sliezske - †17.05.1788 Bratislava), opäť augustiánskeho kláštora v Zaháni. (poľsky Żagań, nemecky Sagan je mesto v juhozápadnom Poľsku, leží asi 40 km od nemeckých hraníc). Uplatňovaním tohto poriadku sa prvýkrát na území habsburskej monarchie mali vzdelávať všetci obyvatelia, bez ohľadu na pôvod, miesto bydliska či pohlavie.

I. von Felbiger duchu osvietenstva požadoval vybudovanie siete verejných škôl. Štát tak deklaroval záujem, aby všetci jeho obyvatelia dostali aspoň základné vzdelanie. Tí ale mali byť vychovávaní v duchu záujmov monarchie.

Najdôležitejším krokom celej reformy bolo zavedenie povinnej šesťročnej školskej dochádzky pre deti od 6 do 12 rokov. Možnosť chodiť do školy dostali po prvýkrát aj dievčatá, ktoré dovtedy nemali takmer žiadnu možnosť oficiálneho vzdelávania.

Základom školskej reformy bolo vybudovanie škôl vo všetkých farských obciach, jej realizáciou boli poverené zemské školské komisie. Všeobecný školský poriadok rozlišoval tri druhy verejných škôl: triviálne, hlavné a normálne. O ich zriaďovanie sa starali obce a školskí patróni z radov šľachty. Deti z chudobných rodín boli oslobodené od platenia školného.

Jednotriedne alebo dvojtriedne triviálne školy sa zakladali vo väčších dedinách popri fare a deti sa mali učiť trivium, t. j. čítať, písať a počítať. Položili sa tým základy všeobecnej gramotnosti. Jeden učiteľ v nich vyučoval všetky predmety, čítanie, písanie, počítanie, náboženstvo a základné pracovné a ekonomické znalosti. Vo väčších mestách sa zakladali hlavné trojtriedne školy už s niekoľkými učiteľmi. Pribudla výučba znalostí potrebných pre priemyselnú a poľnohospodársku výrobu. Najvyšší stupeň tvorili školy normálne, zakladané v zemských hlavných mestách. Boli zamerané na prípravu učiteľov. Vyššími školami boli gymnáziá a univerzity.

Od r. 1775 sa v Prahe začali vydávať učebnice a vznikli tzv. praeparandy na prípravu učiteľov. Ak ich absolvent slúžil v škole vo funkcii pomocníka učiteľa aspoň jeden rok a mal viac ako dvadsať rokov, mohol sa prihlásiť na učiteľskú skúšku. Po jej úspešnom zložení dostal vysvedčenie, ktorým sa

potvrdzovalo, že "môže byť učiteľom". Vytvorenie praeparand ukončilo prijímanie do radov učiteľov ľudí bez pedagogického vzdelania – vojnových veteránov, miestnych skúsených občanov alebo zbehlých študentov. Reforma tak začala proces formovania učiteľského stavu a profesionalizácie učiteľov.

I. von Felbiger bol zástancom oddeleného vyučovania chlapcov a dievčat. Dievčatá mali učiť učiteľky.

Školský poriadok nepoznal žiadne sankcie za porušovanie dochádzky. Zväčša záležalo na prístupe konkrétneho učiteľa. Treťou za nedodržiavanie dochádzky zaviedol až v r. 1781 syn Márie Terézie Jozef II. Deti na vidieku mali úľavy v letných mesiacoch počas vrcholiacej žatvy.

Reforma školstva vo východnej časti ríše – Uhorsku, prišla na rad v r. 1777. Mária Terézia ju nariadila osobitnou školskou osnovou podobnou Všeobecnému školskému poriadku pod názvom Ratio educationis. Školstvo v Uhorsku sa vyvíjalo v zaostalejších hospodárskych a politických pomeroch ako v ostatných častiach monarchie. Najhoršia situácia bola v školskej výchove dedinskej mládeže a mestskej chudoby. Tento zákon reformoval všetky stupne škôl a vytvoril relatívne jednotnú školskú sústavu. Osvietencká pedagogika považovala nevzdelanosť za prameň mravnej a hmotnej biedy nižších spoločenských vrstiev.

Aj v Uhorsku sa zriaďovali sa tri stupne elementárnych škôl:

triviálne – jednotriedne alebo dvojtriedne školy pre deti dedinskej a mestskej chudoby. Obsahom vyučovania bolo náboženstvo, čítanie, písanie, počítanie a základy poľnohospodárstva,

hlavná škola – bola trojtriedna alebo štvortriedna pre každý kraj (župu). Jej úlohou bolo pripraviť žiakov na ďalšie štúdium,

normálne školy – boli zriaďované v krajských (župných) mestách.

V tom období vznikli aj vyššie odborné školy pre prípravu odborníkov pre nové hospodárske odvetvia a štátnu administratívu – Banská a lesnícka akadémia v Banskej Štiavnici a Collegium oeconomicum v Senci, a iné nižšie banské a lesnícke školy.

V reformácii školstva pokračoval Jozef II. Rozdelil školy na ľudové a latinské, tieto sa členili na jednotlivé stupne a typy škôl podľa vtedajšej spoločenskej štruktúry. Nariadil školskú dochádzku povinne od 6 do 12 rokov, každoročný súpis detí, vyhlásil vyučovanie za bezplatné, neprítomnosť v škole trestal. Tieto zmeny sa dotkli i stredných škôl. Priaznivý vývoj školstva v Uhorsku priblížila Francúzska revolúcia.

Prvý písomný doklad o latinskej škole v K. N. Meste je z 1565. Založil ju budatínsky gróf Gašpar Suňog. V Čadci sa spomína škola r. 1751.

Schulkodex z r.1806 vydaný za vlády cisára Františka II. bol historický dokument, ktorý nepriaznivo ovplyvnil vývoj školstva na Slovensku. Nadväzoval síce na Ratio educationis z r. 1777, lebo uzákonil vyučovanie maďarčiny na širšom základe nielen ako povinného predmetu, ale aj ako vyučovacej reči pri výklade iných predmetov.

Školská sústava mala byť prispôbena rovnako všetkým stavom a podmienkam občanov bez ohľadu na náboženstvo. Sprísnila sa školská disciplína, obnovilo sa ustanovenie o povinnej účasti na náboženských obradoch, vynechané bolo ustanovenie o rodičoch a ich vzťahu k škole. Toto platilo do konca prvej polovice 19. storočia. Aj tu platila úľava pre deti roľníkov v letných mesiacoch počas vrcholiacej žatvy. Jestvujú zachované školské záznamy o tom, že žiaci v Skalitom mali takéto úľavy ešte v 20-tych a 30-tych rokoch 20. stor.

Rakúsko-maďarským vyrovnaním v r. 1867 sa dostali Slovensko pod priamu nadvládu Maďarska, ktoré sa usilovalo o vytvorenie národnostne jednotného maďarského štátu a preto sa zrušili všetky slovenské gymnáziá. Slovenský jazyk bol vytlačený zo všetkých vyšších škôl, počínajúc meštianskymi. Materinskú reč sa deti mohli učiť len na niektorých ľudových cirkevných školách, ale po vydaní Apponyiho zákonov v r. 1907 sa maďarsky vyučovalo aj vo zvyšku slovenských škôl. Do rozpadu Rakúsko-uhorskej monarchie slovenské školstvo prakticky nejstovalo.

Od prvej polovice 19. stor. vznikali na Kysuciach cirkevné a obecné školy skoro v každej väčšej obci. Väčšie zmeny nastali až po r. 1868 zákonom o povinnej 6-ročnej školskej dochádzke, kedy sa školy sa stávajú účinným nástrojom maďarizácie. Výnimku tvorila kopaničiarske cirkevné školy, kde niektorí učitelia učili po slovensky. V

niektorých obciach (K. N. Mesto, Čadca, Krásno nad Kysucou) vznikajú od r. 1876 aj základné židovské školy.

Po vydaní Základného školského zákona o povinnej 6-ročnej dochádzke vznikali ľudové školy, ktoré mohli byť aj necirkevné (štátne, obecné, súkromné). V Skalitom boli, na základe tohto zákona (XXXVIII. z r. 1868), so značným oneskorením postavené dve školy (v r. 1912 Prostredná a Horná).

Ako vyšší typ ľudovej školy vznikali meštianske školy. Tento tzv. Ríšsky školský zákon znamenal v mnohých otázkach výrazný pokrok. V systéme tzv. národných škôl sa rozvíjali aj učiteľské ústavy, prípravky učiteľov ľudových škôl a opatrovne (škôlky). V tomto zákone boli uplatnené nasledovné zásady:

veda a vyučovanie sú slobodné.

o náboženské vyučovanie sa stará cirkev, štát zabezpečuje hlavný dozor. všetky hlavné jazyky v krajine sú si rovné.

ako dozorné a administratívne orgány sa zriaďujú školské rady.

Na Slovensku bolo vyše 4 000 škôl bolo maďarských.

Po vzniku prvej Česko-slovenskej republiky sa pomery v slovenskom školstve zlepšili. Vyučovalo sa po slovensky, budovala sa sieť škôl, čo umožnilo mládeži získať základné vzdelanie, tiež stredné odborné a učňovské.

Na Kysuciach boli pred a tesne po 1. sv. vojne tri meštianske školy. V Čadci, pred r. 1918 maďarská a od r. 1918 slovenská, od r. 1924 v Turzovke a od r. 1931 v Kysuckom N. Meste. Nepodarilo sa zistiť, či niekto zo Skalitého navštevoval maďarskú meštiansku školu Čadci. Slovenských pedagógov bolo málo, a tak na pomoc prišli českí učitelia a profesori.

V r. 1923 vznikla učňovská škola v Čadci, umiestnená v meštianskej škole. Do tej už chodilo niekoľko žiakov zo Skalitého.

Malý školský zákon z r. 1922 upravil školstvo v celej republike. Povinná školská dochádzka sa predĺžila na 8 rokov, popri ľudových školách sa rozširovala aj sieť materských škôl (detské opatrovne), ktoré boli pod dozorom štátu a ich úlohou bolo starať sa o výchovu detí vo veku od 3 do 6 rokov. Väčšina ľudových škôl ostala naďalej cirkevných, no mohli byť i štátne a súkromné. Išlo o osemročné školy pre deti vo veku od 6 do 14 rokov. Meštianske školy boli trojtriedne školy, do ktorých mohli postupovať žiaci po ukončení 5. ročníka ľudovej školy. Cirkevné a rehoľné ostali aj mnohé gymnáziá a učiteľské ústavy.

Gymnázia boli výberovými školami, kde sa prijímali žiaci na základe prijímacjej skúšky. Delili sa na nižšie (1.- 4. ročník), kde sa vyučovalo podľa jednotného plánu a vyššie (5.- 8. ročník) tvorila sa gymnaziálna vetva a popri nej klasická a reálna.

Do takýchto gymnázií chodili aj žiaci zo Skalitého, obvykle, ba takmer výlučne to boli deti železničiarov, alebo deti tu pôsobiacich štátnych zamestnancov, tiež železničiarov, alebo učiteľov, financov a colníkov. Napr. Vincent Bielek (1892-1931), syn učiteľa, ktorý študoval v Sp. N. Vsi, v Budapešti, v Sárospataku a tiež sa stal učiteľom a učil aj v Skalitom; Vincent Král (1903-1928) študoval na reálnom gymnázii v Sp. N. Vsi, teológii študoval v Nitre. Bol pravdepodobne prvým rodákom, ktorý získal vysokoškolské vzdelanie a stal sa prvým kňazom zo Skalitého; Michal Choluj (1912- 1998), študoval na reálnom gymnázii v Sp. N. Vsi, Univerzite Karlovej v Prahe, Jagielonskej univerzite v Krakove a vBesancone vo Francúzsku, pravdepodobne bol prvým rodákom, ktorý získal doktorát a stal sa diplomatom; Michal Čanecký, študoval na gymnázii v Žiline, teológii v Nitre a stal sa kňazom; Žofia Wassová rod. Potočárová (1915) a Katarína Gavorová rod. Rovňanová (1916), ktoré študovali na meštianskej škole v Čadci, potom na Rímsko-katolíckom učiteľskom ústave v Levoči a stali sa učiteľkami, a ďalší.

Do roku 1939 existovali štyri typy gymnázií:

gymnázia,
reálne gymnázia,
reformné reálne gymnázia
reálky.

Vznikali i nové nižšie a vyššie odborné školy, ktoré zaujímali v školskej sústave dôležité miesto (obchodné, priemyselné, poľnohospodárske, učiteľské ústavy, odborné školy pre ženské povolanie, učňovské školy a pod.). Zachovala sa však nejednotnosť školského systému, ktorá znemožňovala väčšine detí vyššie a kvalitné vzdelávanie.

Škola v Ústredí

Škola v Ústredí bola cirkevná tak ako predchádzajúca škola a bola postavená na farskom pozemku. Školy Prostredná a Horná boli štátne, postavené na pozemkoch vykúpených od súkromných vlastníkov.

O prvej škole v obci nie sú záznamy. Podľa niektorých zdrojov škola v Ústredí z r. 1857, podľa iných táto škola bola postavená v r. 1830, jestvovala do r. 1871.

Rok 1830 bude zrejme správny pretože, ak by bola škola postavená v r. 1857 nebola by tak schátraná ako sa o tom píše v záznamoch o stavbe novej školy v r. 1871. Tá po prestavbách a prístavbách slúžila až do r. 1943.

Najstarší záznam týkajúci sa školy je v obecnej kronike a hovorí, že obecné zastupiteľstvo poslalo 15.09.1871 žiadosť na ministerstvo do Budapešti so žiadosťou na prestavbu školy. Zámer bol postaviť murovanú školu namiesto drevenej, ktorá bola už bola v havarijnom stave.

Školu stavali murári zo Sliezska. Po dokončení ju prevzal farár, ale jeho meno nie je zaznamenané. Mohol ním byť Ján Linek, ktorý bol farárom v obci od 01.12.1830 do 02.07.1844 a zomrel v Skalitom.

Škola sa stavala aj napriek tomu, že v tom čase zúrila v obci cholera. Počet mŕtvych bol značný a vtedy sa zaplnili sa Starý cintorín a aj cintorín v Cupli a pochovávalo sa na cintoríne U Kepusa. Úmrtnosť v obci vtedy bola druhá najvyššia po „hladových rokoch“ 1846-48.

Prvým známym správcom, učiteľom tejto školy i organistom bol pravdepodobne Daniel Bielek. Po ňom bol učiteľom a aj organistom Andrej Bielek. Jeho manželka bola Františka rod. Mituch a v Skalitom sa im narodilo päť detí. Nepodarilo sa zistiť v akom príbuzenskom pomere boli Daniel Bielek a Andrej Bielek. Andrej Bielek (*30.11.1848 †13.03.1914 Skalité), tu učil až do svojej smrti, zomrel štyri mesiace pred jej vypuknutím. Jeho manželkou bola Mária rod. Hanák. Bol pochovaný na cintoríne v Cupli, kde je doteraz jeho náhrobník, aj keď poškodený vandalmi. V Skalitom učil aj jeho syn Vincent Bielek (*08.04.1892 Skalité †05.12.1931 Ostrava), ktorý študoval na stredných školách v Spišskej Novej Vsi a Budapešti a na Učiteľskom ústave v Sárospataku (1912), nostrifikovaný bol v Bratislave (1921). V r. 1915 narušoval na ruský front, kde sa v tom istom roku dostal do zajatia. Tu sa živil ako hudobník, maliar, rezbár a učiteľ. Zo zajatia sa vrátil až v októbri 1920 s podlomeným zdravím. Oženil sa s Otíliou Feldzanovou, turzovskou rodáčkou. V Turzovke pôsobil ako organista a učiteľ, od roku 1922 bol správcom Štátnej ľudovej školy. Zomrel, pochovaný je v Turzovke. Po mobilizácii Vincenta Bieleka do 1. sv. vojny tu nejaký čas učil, podľa pamätníkov, Ján Kubička. Nie je však známe či a ako sa počas 1. sv. vojny v škole vyučovalo.

Traduje sa, že v škole niekedy pred 1. sv. vojnou na škole učila maďarská učiteľka, údajne veľmi zlostná, ktorá bĕjvala žiakov trstenicou za to, že nehovorili po maďarsky. Tak robila do tej doby, kým ju raz pred Vianocami na smrť vystrašil jeden zo starších žiakov preoblečený za čerta, v čiernom kožuchu so srstou von a so začiatnenou tvarou. V strachu vraj začala hovoriť aj po slovensky.

Žiacka štatistika zo školy pred r. 1922 je známa iba čiastočne. Školské záznamy do r. 1918 boli pravdepodobne zničené pri, alebo po odchode maďarskej administratívy z obce, príp. neskôršie, keď v škole boli ubytovaní žandári po r. 1918, alebo vojaci nasadení proti lúpežným bandám, ktoré v tom čase prenikali z Poľska na naše územie.

Zo zachovaných záznamov zo šk. r. 1920-21, zisťujeme, že škola bola jednotriedna, boli v nej tri oddelenia a správcom školy a učiteľom bol Mikuláš Bielek. Ďalšími učiteľmi boli Pavel Mikula a Mária Kubičková a katechizmus vyučoval farár Jozef Randík. V tom školskom roku chodili do školy, do tzv. opakovacej triedy len jeden rok, aj deti narodené od r. 1909, ktoré nemohli chodiť do školy počas 1. sv. vojny. Tie chodili spolu s deťmi, ktoré práve dovŕšili školopovinný vek šesť rokov, teda deti narodené v r. 1914, kedy sa začala 1. sv. vojna. Vo všetkých troch oddeleniach bolo vtedy 227 žiakov vo veku od 6 do 12 rokov. Zaujímavosťou je, že medzi žiakmi sú zapísané aj dve žiačky cigánskeho pôvodu. Jozefína Rác (*1912) a jej sestra Alžbeta Rác (*1913).

Eugen Matiašovský, ktorý tu nastúpil v r. 1922 ako správca školy a učiteľ našiel byt v dezolátnom stave, vybavenie školy bolo zničené a archív školy zdevastovaný. Na povale školy našiel aj 120 kníh školskej knižnice a 12 školských výkazov z r. 1880-1900. Nie je známe kam sa tieto archívne materiály podeli. Aj keď boli v maďarčine, dnes by boli významným svedectvom o živote našich predkov, ktoré sa nám, žiaľbohu zachovalo v mizivom rozsahu, často skreslené, iba v ústnom podaní. Eugen Matiašovský sa po príchode musel ubytovať u farára, lebo v školskom byte býval príslušník finančnej stráže. Neskôr sa s ním dohodol a keď býval v kabinete školy stravoval sa

u toho financa. Ten ho údajne okradol a hoci prípad učiteľ neohlásil, financ bol preložený na iné miesto na Orave.

Na prvý deň vyučovania v r. 1922 prišlo do školy iba 26 žiakov. Postupne sa ich počet zvyšoval, ale stále bol nižší oproti počtu detí zapísaných v matrike. Učiteľ poslal upomienky rodičom cez obecný úrad, pod hrozbou pokuty a tak koncom novembra sa škola konečne naplnila.

Školský rok každoročne začínal až v októbri a trval do jarných mesiacov. Pretože deti potom museli pomáhať na poli, pri pasení dobytky, alebo išli do služby. Školu navštevovali iba v zimných mesiacoch a poväčšine iba tí, čo mali dobré oblečenie a obuv. Veľa detí školu vymeškávalo, hoci každý rodič, opatrovník či gazda bol zodpovedný za to, aby dieťa vo veku od 6 do 12 rokov chodilo do školy. Ak sa tak nestalo, menovaní boli úradne napomínaní až štyrikrát, pričom za každé napomenutie mali mesačne platiť do školskej pokladnice pokutu.

V osobe E. Matiašovského malo Skalité všestranného kultúrneho činiteľa, nielen pracovitého a obetavého učiteľa, nadšeného organizátora kultúrnych a spoločenských akcií, najmä režiséra ochotníckych divadelných predstavení, organistu, ale aj fotografa, vďaka ktorému máme dnes vzácne fotografie dejov a udalostí v obci i pohľadov na obec.

Pri škole sa začala pod vedením E. Matiašovského aj bohatá ochotnícka činnosť, ktorej tradícia trvala takmer päťdesiat rokov.

1

2

Foto 1: je pravdepodobne prvá spoločná fotografia žiakov obecnej ľudovej školy v Skalitom v r. 1921. Na foto 2 je jedna z prvých divadelných hier v Skalitom, „Anička Kováčovie“ uvedená v r. 1922.

V r. 1923 bolo treba opraviť školskú budovu, ktorá utrpela škody počas nečinnosti v r. 1. sv. vojny. Tu sa nový snaživý učiteľ, zanietený organizátor kultúrnych akcií E. Matiašovský, stretol s nepriazňou notára Samuela Zachara, ktorý podľa neho bol stúpencom režimu rakúsko-uhorskej monarchie a maďaróna, a ktorý navyše zle hospodáril s finančnými prostriedkami obce.

Na obrázku 3 je pohľad na školu v Ústredí od Starého cintorína po prestavbe a prístavbe. Vedľa školy je sklad Konzumu, ktorý v 30-tych rokoch slúžil niekedy aj ako učebňa. Dieťa pod stromom je najstarší syn E. Matiašovského Kamil, ktorý sa narodil v Skalitom a neskôr sa stal známym vedcom, získal titul DrSc., bol pracovníkom

3

4

S A V v Bratislave. Na obrázku 4 z r. 1940 je pohľad na starú školu v Ústredí z tzv. farskej lúky, kde dnes je materská škola. Vzadu vidieť budovu Charity (neskôr kultúrny dom). Okolo kostola ešte nie je postavený múr.

V r. 1923 boli učitelia zo skalitských škôl na exkurzii v Čechách. Zúčastnil sa je aj

notár. S. Zachar, ktorý sa tam zoznámil s učiteľkou Dobroslavou Nostradovskou, s ktorou sa neskôr oženil a tak škola v Skalitom získala novú učiteľku. Tá objavila 100 zväzkov kníh, dar z fondov Matice Slovenskej v Martine, ktoré notár S. Zachar odložil na povahu ako pre školu nepotrebné veci. Z nich bola založená obecná knižnica a knižničkou sa stala práve D. Zacharová. V jeseni 1924 odsúhlasilo predstavenstvo obce rozšírenie školy v Ústredí a dalo vyhotoviť plán prístavby školy staviteľovi Ignácovi Cellemu z Čadce. S prístavbou školy sa začalo na jar v r. 1925 a realizoval ju staviteľ Hvozdenský zo Sliezska. Zariadenie do tried zhotovil miestny stolár. Vymenené boli aj okná.

V škole sa začalo v r. 1927 hrať bábkové divadlo, ktoré zakúpila škola z výnosu ochotníckych divadelných predstavení. Žiaci s rodičmi i svojpomocne na hodinách ručnej práce vyrobili javisko, bábky, vahadielka, drôtené kostry bábok a ušili šaty pre bábky a tiež vyrobili dekorácie. Predstavenia boli zdarma, neskôr za 10 – 20 halierov. Predstavenia, podľa kroniky, navštevovali aj dospelí. V šk. r. 1928–29 učilo v škole päť učiteľov.

Výročie vyhlásenia 1. Česko-Slovenskej republiky sa oslavovalo ako Deň slobody. Naň pripravovala každá škola svoj kultúrny program. Ochotníci pri škole v Ústredí na 28.10.1928 nacvičili divadelnú hru Gustáva Zocha Z otroctva ku slobode. S. Zachar, notár, známy zástanca režimu

bývalej monarchie a presvedčený maďarón ho však zakázal a tak sa predstavenie nekonalo.

Aký zaujímavý a pestrý program pripravila škola k 10. výročiu vzniku 1.ČSR na nedeľu 28. 10. 1928, vidíme z programu, ktorý uvádzame v opise podľa pôvodného textu s drobnými úpravami.

1.po službách božích v miestnosti hostinca Dominika Časnochu Mikša hymny: Nad tatrou sa blýska..... a Kde domov můj.....

2.Preslov o význame dňa prehovoril S. Zachar, notár.

3.Báseň: Drotár, prehovoril žiak V. triedy obecnej ľudovej školy.

4.Reč: Doba pred utvorením ČSR povedal J. Randík, farár.

5.Spev: Vseslovania: žiaci všetkých škôl. V. Špotzová učiteľka.

6.Reč: Utvorenie ČSR v zahraničí, povedal J. Dostál, hostinský.

7.Prísaha ku štátnej vlajke: žiak III, tr. J. Časnocha Mikš.

8.Reč: ČSR a Amerika, povedal J. Časnocha, starosta.

9.Básne: Čech a Slovák.....Milujem ja otcov hrudu, žiaci.

10.Reč: ČSR doma po utvorení, vývin povedal E. Matiašovský.

11.Pieseň: Slovák somBáseň: Naše poklady: žiaci ob. školy.

12.Reč: prítomnosť ČSR povedal J. Kubík, správca Hornej školy.

13.Básne: Na dedine.....Hymna Slobody žiaci.

14.Prejavy a hesla: zástupcovia korporácií a prednostovia.

15.Doslov: S. Zachar: Hymna: Hej Slováci.

16.Sadenie líp. Po odznení hymien a piesne Kto za pravdu horí v podaní žiakov prehovoril J Kavala reč o význame líp u Slavianov. Starosta J Časnocha zasadil lípy okolo kríža, proti obecnej škole a po hymnách sa slávnosť skončila.

Namiesto plánovanej divadelnej hry Gustáva Zocha Z otroctva ku slobode ochotníci zahrli hru Drotár od Jána Palárika.

Učitelia a žiaci školy nacvičili aj kultúrny program na 28. 10. 1931 pri príležitosti odhalenia pomníka padlým vojakom z obce v 1. sv. vojne. Obecná škola pripravila na slávnosť kultúrny program. Na slávnosti sa zúčastnil aj vojenský veliteľ z Čadce.

Obecnú knižnicu umiestnenú v škole prevzal E. Matiašovský. Fond obecnej knižnice vzrástol na 400 zväzkov.

13. 11. 1932 navštívil školu JUDr. Ivan Dérer, minister školstva a národnej osvety.

V tomto šk. r. boli v obci 3 školy: v Ústredí 6 tried, v Prostrednej 3 triedy a Hornej 2 triedy. Celkový počet žiakov vo všetkých školách bol 680. Obecná knižnica v r. 1932 mala 400 kníh, 150 stálych čitateľov a celkom bolo 5675 výpožičiek.

V r. 1934 škola navrhla rozšírenie na sedemtriednu to však nebolo povolené, lebo proti sa postavil farár Jozef Randík. Presný dôvod nie je známy. Išlo pravdepodobne o to, že triedy mali byť umiestnené do kultúrneho domu postaveného v r. 1930, v ktorého prístavbe je dnes hasičská zbrojnica a ten nebol v pôsobnosti školskej rady, ktorej predsedal. V VI. triede tak muselo sedieť 85 žiakov. Pretože počet žiakov vzrástol boli niektoré pláce museli byť presunuté do obvodu Prostrednej školy.

Vo februári 1935 sa objavuje návrh na stavbu novej päťtriednej obecnej školy v Ústredí so záverečnou VI. triedou a návrh na meštiansku školu, ktorá bude spolu s ľudovou školou v jednej budove.

Podľa tohto návrhu by mali byť Prostredná a Horná škola zlúčené do jednej päťtriednej obecnej školy na hornom konci obce. Finančné problémy obce však tento návrh oddialili.

Vynikajúcim činiteľom v školskej a kultúrnej oblasti v obci sa stal kaplán Ferdinand Foltán (*1908 †1996), ktorý sa venoval spevokolu.

V tom roku dve bývalé žiačky školy v Skalitom Katarína Rovňanová vyd. Gavorová a Žofia Potočárová vyd. Wassová, uskončili s vyznamenaním štúdium na Rímsko-katolíckom učiteľskom ústave a pravdepodobne prvý doktorát v Skalitom dosiahol Dr. Michal Choluj.

05.10.1937 bolo komisionálna prehliadka pozemku na rozšírenie ľudovej školy a stavbu meštianskej školy.

obce okupovanej Poľskom.

V r. 1940 sa začala sa stavba novej školy na pozemku za starou školou. Školu stavala firma Ing. Jančárika a stavebný dozor vykonával František Hromada. Stavbu financovala obec s podporou štátu. Celkové náklady boli plánované vo výške 1,1 mil. slovenských korún. V nasledujúcom roku sa udiali dve významné udalosti:

od 01. 01. 1941 začal platiť zákon 1. Slovenskej republiky o zrovnoprávnení štátnych a cirkevných škôl,

10. 07. 1941 sa škola premenovala na Rímsko-katolícku ľudovú školu. Takže cirkevná škola v obci má 72. výročie.

14. 09. 1943 sa začala búrať budova starej školy. Stena budovy sa zrútila a zaspala Rudolfa Padyšáka, ktorý po prevoze do žilinskej nemocnice zomrel. Školský rok sa v novej škole začal 01. 10. 1943, ale vyučovalo sa v kultúrnych domoch, lebo škola ešte nebola dokončená. 01.12.1943 sa začalo učiť v novej škole.

30. 11. 1944 nemecká armáda zabrala školu na ubytovanie. Bola tu ubytovaná jedna rota vojakov SS (Ukrajinci), ktorí po mesiaci odišli, ale škola zostala ďalej na ubytovanie vojska. Inventár školy bol uložený na povale a v suteréne školy. Neskôr aj tieto priestory zabrali vojaci a inventár školy bol zničený. Do školy nemal nik prístup. Po vstupe Červenej armády do obce tu bola zriadená nemocnica. Vtedy sa zničili aj okná uložené školskej v pivnici určené na výmenu tých, ktoré boli poškodené výbuchom, keď Nemci vyhodili železničný most U Čaňa. Vyučovať sa začalo 10. 06. 1945 po oprave a vyčistení miestností školy. V tomto šk. r. nedostali žiaci nedostali vysvedčenie, pretože neboli nové predpísané tlačivá.

6

7

Na obrázku 6 je škola po dokončení. Obrázok 7 je zo slávnosti pri odhalení pomníka padlým vojakom Červenej armády na nádvorí školy 15.09.1945. Na slávnosti sa zúčastnili zástupcovia povereníctva, Červenej armády, a i.

V šk. r. 1946/47 sa školstvo v obci reorganizovalo. Zriadila sa oblasťná Meštianska škola a do jej obvodu patrilo aj Čierne Vyšný koniec. Meštianskej škole boli pridelené učebne v starom kultúrnom dome a tri učebne v ľudovej škole. Žiaci V. triedy, ktorí boli uznaní za spôsobilých boli zapísaní do I. triedy Meštianskej školy. Žiakom vyšších ročníkov bolo umožnené zapísať sa do II. triedy Meštianskej školy na základe výsledkov prijímacích skúšok, alebo mohli ukončiť školu vo zvláštnom oddelení V. triedy. VI. trieda ľudovej školy bola zrušená.

8

9

Obrázok 8 učiteľský zbor Národnej školy v Ústredí v r. 1947. Zľava: Margita Hodálová-Slanináková, Eva Poláková-Martiniaková, ďalšie učiteľky sa nepodarilo jednoznačne identifikovať. Sediaci zľava: farár Peter Černo, Štefan Peťo, riaditeľ školy

Spoločná fotografia č. 9 žiakov pred 1. sv. prijímaním pred školou kňazmi Petrom Černom, Imrichom Kšiňanom a riaditeľom Štefanom Peťom v r. 1949. Do začiatku 50-tych rokov sa totiž v Národnej škole vyučovalo náboženstvo. Predmet náboženstvo bol aj na vysvedčení a bol klasifikovaný. Pred a po skončení vyučovania sa žiaci modlili.

Ale boli prípady, že sa na začiatku vyučovania modlili a po skončení vyučovania sa spievala Pieseň práce, podľa toho, ktorý učiteľ mal hodinu. V prípade, že posledná vyučovacia hodina bolo náboženstvo, tak sa vyučovanie končilo modlitbou. Ešte neskôr, keď sa náboženstvo vyučovalo pred prvou vyučovacou hodinou a tak sa na začiatku vyučovania žiaci modlili a na konci vyučovania spievali Pieseň práce.

Učitelia musia čoraz viac prijímať funkcie v spoločenských a politických organizáciách, ktoré nemajú priamy súvis so školstvom. Tak napr. tajomníkom Jednotného roľníckeho družstva sa stal riaditeľ Národnej školy Štefan Peťo. Družstvo v obci však od samého začiatku nefungovalo a v 50-tych rokoch zaniklo.

Meštianska škola

V r. 1946 vyslala obec delegáciu na poverenie školstva v zložení Dr. Michal Choluj rodák zo Skalitého, Imrich Polák z Okresného výboru v Čadci a Jozef Potočár učiteľ, rodák zo Skalitého s cieľom dosiahnuť zriadenie Meštianskej školy v obci. Delegácia vtedy predniesla aj žiadosť na zriadenie obchodnej školy v Čadci. Výsledok cesty delegácie bol úspešný a v obci bola zriadená obvodná Meštianska škola už v šk. r. 1946–47 a do jej obvodu patrilo aj Čierne Vyšný koniec. Pre nedostatok miesta boli zriadené len tri triedy. Pretože škola nemala vlastnú budovu, vyučovalo sa v Kultúrnom dome (dnes budova pri hasičskej zbrojnici).

Zápis do školy sa konal 02. 09. 1946 a zapísalo sa 150 žiakov. Začalo sa učiť v dvoch prvých a jednej druhej triede. Za správcu školy bol vymenovaný Mikuláš Holomaň, po ňom Jozef Potočár rodák zo Skalitého. Náboženskú výchovu vyučoval kaplán Imrich Kšiňan.

10

I. Kšiňan bol športovo založený a hrával futbal za Skalité. Pamätníci hovorievali, že skalitská jedenástka bola vtedy vari najslušnejším futbalovým mužstvom v súťaži.

Na začiatku r. 1947 zorganizovala škola lyžiarske preteky, na ktorých sa

podľa školskej kroniky zúčastnilo 95% žiakov. Na prvých miestach sa umiestnili Jozef Horeličan, Jozef Rucek, Jozef Kultán.

Vo februári Miestna organizácia Matice slovenskej (MOMS) spolu s Meštianskou školou uviedli divadelnú hru „Niekoľko je za dverami“ od Hany Zelinovej. Hru režíroval notár Štefan Majtán a kaplán I. Kšiňan. O predstavení písali aj noviny Sloboda 27. 05. 1947.

Do Meštianskej školy v šk. r. 1947–48 sa zapísalo 196 žiakov. V škole sa zriadilo päť tried. V učiteľskom zbore došlo k zmene. Nastúpili: Ján Ivasuk, Margita Ivasuková, ktorí sa na Slovensko vrátili zo Sovietskeho zväzu. J. Ivasuk absolvoval Učiteľský ústav v Užhorode a M. Ivasuková ukrajinský učiteľský ústav v Prešove.

Riaditeľ školy Mikuláš Holomaň sa stal predsedom Miestneho odboru Matice slovenskej. Okrem sviatkov, ako Deň slobody (28. 10.), výročia smrti M. R. Štefánika sa začali oslavovať aj sviatok 1. mája, Deň víťazstva (vtedy 08.05.) a výročia Veľkej októbrovej revolúcie. Škola k týmto oslavám prispievala vždy kultúrnym programom. V tomto šk. r. sa začalo na škole s brannou výchovou. Dňa 06.12.1947 bol škola pripojená na elektrickú sieť. V škole nastali zmeny. Chýbali štyria učitelia a tak sa začalo učiť na dve zmeny. Koncom šk. r. odišiel M. Holomaň s manželkou a za riaditeľa školy bol vymenovaný J. Ivasuk. Nastúpili: Zora Babjaková, Anna Danková a Ladislav Horánsky.

Meštianska škola sa umiestnila na 7. mieste v celoštátnej súťaži škôl na Slovensku. Pochodové cvičenia sa konali každý mesiac. Škola usporiadala lyžiarske preteky na 3 – 10 km.

V tomto roku vyšli zo školy prví absolventi meštianskej školy v Skalitom. Škola usporiadala tanečnú zábavu a zisk sa použil na zavedenie školského rozhlasu a vyhotovenia tabla prvých absolventov tejto školy.

12

Pravdepodobne to bolo prvé tablo v Skalitom.

Na table sú učitelia: Ján Ivasuk, Jozef Potočár, Anna Danková, farár Peter Černo, Margita Ivasuková, Imrich Kšiňan kaplán, Zora Babjaková, Ladislav Horánsky, Mária Lapášová, Pavol Petrák z Čierneho.

Zo záznamov zisťujeme, že v sledovanom období, t. j. od r. 1918 do r. 1968 bol riaditeľom školy v Skalitom najdlhšie Eugen Matiašovský a to od r. 1922 do r. 1939. Najdlhšie na škole v Skalitom učila p. Margita Slanináková rod. Hodálová, ktorá tu nastúpila v r. 1947 a učila do r. 1975, teda 27 rokov. Dnes je na dôchodku a žije v Skalitom.

Zo záznamov je tiež vidieť, že od r. 1955 má počet žiakov výrazne stúpajúci trend. Zaujímavosťou je aj to, že za celú existenciu školy odkedy sú archivované záznamy, t. j. od r. 1922 do konca sledovaného obdobia t. j. do r. 1968 bol pomer počtu žiakov a žiačok 1,02. To znamená, že chlapcov bolo z dlhodobého hľadiska o 2% viac ako dievčat. Tento údaj je však iba informatívny, lebo treba však mať na zreteli určitú nepresnosť spôsobenú tým, že sa nesledoval počet žiakov a žiačok, ktorí opakovali ročník.

Na spracovanie článku boli využité podklady na pripravovanú knihu o Skalitom, v ktorej budú uvedené aj citácie zdrojov, poznatky z vlastného bádania v archívoch, údaje a informácie z verejne dostupných internetových stránok.

Pavol Laš, Ing., CSc., člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti, člen Slovenskej asociácie novinárov

Výstavba v obci

V mesiaci august sa dokončili práce na oboch multifunkčných ihriskách, boli skolaudované a odovzdané do užívania. V súčasnosti prebiehajú práce spojené s osvetlením oboch ihrísk.

Cez letné prázdniny sa vymenili okná a vchodové dvere zo severnej časti prízemí materskej školy v Ústredí. Finančné prostriedky boli použité z účelovej dotácie Úradu vlády.

Obec Skalitz dostala účelovú dotáciu z Úradu vlády na výpravku výtlkov na miestnych komunikáciách. Práce prebiehali na MK v časti Kavalý a Poľana.

V materskej škôlke Skalitz-Kudlov sa cez letné prázdniny zrealizovali práce na sociálnych zariadeniach. Vznikli 3 samostatné miestnosti s WC misami a umývadlami pre 3 triedy, ale i samostatné Wc pre personál a šatňa.

Z finančného príspevku prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja – Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007–2013 sa podarili rekonštrukčné práce v amfiteátri. Práce zahrňovali výmenu častí lavíc v hladisku, výmenu podlahy pódia, osadenie nových dažďových žlabov a zvodov, nátery oplechovania strechy.

V jesenných mesiacoch sa začalo s prestavbou zdravotného strediska, kde po dokončení vznikne 16 nových nájomných bytov.

XXII. ročník hasičskej súťaže o putovný pohár starostu obce Skalitz 2013

Dňa 1. septembra 2013 sa v obci Skalitz, v nie práve najlepšom počasí uskutočnil pri príležitosti 87. výročia založenia DHZ Skalitz XXII. ročník hasičskej súťaže o putovný pohár starostu obce Skalitz 2013. Na súťaži, ako prvé vybehlo družstvo DHZ Skalitz žiaci, avšak pri ukážkovom útoku došlo k fatálnej technickej poruche čerpadla (mašiny), ktorú v minulosti používalo na súťaž družstvo DHZ Skalitz muži, ktorí dosahovali prvenstvá v súťažiach na úrovni Slovenska, v dôsledku ktorej družstvo útok nedokončilo a mašina s najväčšou pravdepodobnosťou skončila práve v dnešný deň svoju súťažnú činnosť. Následne prebehla súťaž družstiev mužov a žien, ktorá sa niesla v réžii slovenských družstiev, pretože družstvá so susednej Českej republiky, ktoré sa v minulosti našej súťaže zúčastňovali, i napriek písomnému pozvaniu na súťaž neprišli.

Ženské družstvá reprezentovali:

DHZ Dolný Hričov ženy I.,
DHZ Dolný Hričov ženy II.,
DHZ Raková ženy.

Mužské družstvá reprezentovali:

DHZ Skalitz, DHZ Zákopčie Tarabov, DHZ Podvysoká, DHZ Čierne VK, DHZ Svrčinovec, DHZ Dolný Hričov, DHZ Klokočov, DHZ Staškov, DHZ Radôstka, DHZ Raková.

Mimo súťaž, ukážkovo predviedli v kombinácii s členmi družstva DHZ Skalitz hasičský útok členovia družobného družstva s OSP Miłowka z Poľskej republiky. Družstvo DHZ Skalitz žiaci dostalo príležitosť a v opakovanom útoku, s inou „mašinou“ predviedlo ukážku hasičského útoku, ktorý s úspechom ukončilo. Počasie sa nakoniec

ustálilo a celkom v príjemnej atmosfére prebehlo odovzdávanie cien na konci súťaže, ktoré odovzdával prednosta obecného úradu Skalitz Ing. Vladimír Krčmárik a zástupca starostu obce Skalitz a poslanec obecného zastupiteľstva obce Skalitz pán Milan Vojčiniak.

V kategórii žien:

I. miesto - DHZ Raková ženy, čas: 35,06s

II. miesto - DHZ Dolný Hričov ženy II., čas: 52,76s

III. miesto - nebolo hodnotené, nakoľko družstvo DHZ Dolný Hričov ženy I. hasičský útok nedokončilo.

V kategórii mužů:

I. miesto - DHZ Skalitz, čas: 14,39s

II. miesto - DHZ Podvysoká, čas: 14,88s

III. miesto - DHZ Klokočov, čas: 15,44s.

Najlepší prúdar v kategórii ženy:

DHZ Raková ženy, čas: 33,35s.

Najlepší prúdar v kategórii muži: DHZ Podvysoká, čas: 14,06s (Anton Laš ml. z DHZ Skalitz – požičaný člen v družstve DHZ Podvysoká). Po odovzdaní cien, sa družstvá rozšli do svojich domov bez ujmy na zdraví. Dúfame, že s dobrým pocitom príjemne strávenej poslednej nedeľe prázdnin. DHZ Skalitz touto cestou ďakuje za účasť všetkým družstvám, ktoré sa súťaže zúčastnili, ďalej poďakovanie patrí členom družobnej OSP Miłowka, obci Skalitz, sponzorom, členom DZH Skalitz, ktorí zabezpečili priebeh súťaže a samozrejme divákovi, ktorí prišli súťažné družstvá povzbudiť.

Výbor DHZ Skalitz

Podakovanie

Ďakujeme všetkým Bezpríspevkovým darcom krvi, ktorí chápu vážnosť situácie a svoju drahocennú tekutinu dávajú tým, ktorí ju najviac potrebujú. Od apríla 2013 do augusta 2013 darovalo krv 78 BDK. Ďakujeme novým a hlavne mladým BDK i tým, ktorí chodia na odbery samostatne.

Anna Rovňanová, Miestny spolok SČK v Skalitom

Mariánska pieseň 2013

Dňa 22. septembra 2013 sa uskutočnil v Kostole sv. Jána Krstiteľa v Skalitom 9. ročník Mariánskej piesne. Koncert, na ktorom sa predstavili: domáci zbor sv. Jána Krstiteľa, mládežnícky spevácky zbor Piacere a spevácky zbor Seniorka (členky klubu dôchodcov Skalité), priniesol prítomným divákovi bohatý umelecký a duchovný zážitok.

Svätá omša v Skalitom ku cti sv. Huberta

Poľovnícke združenie Skaľanka Skalité, Obec Skalité a Farský úrad Skalité pripravili v sobotu, 5. októbra 2013 v amfiteátri v Skalitom, pre všetkých poľovníkov, lesníkov, priateľov prírody a širokú verejnosť, sv. omšu slávenú ku cti sv. Huberta, patróna poľovníkov a lesníkov.

Sv. omšu celebroidal rektor Redemptoris Mater v Žilive vdp. Ján Hlávka.

Podujatie bolo spolufinancované Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013.

ZO SZZ Skalité

ZO Slovenského zväzu záhradkárov Skalité usporiadala dňa 6. 10. 2013 obecnú výstavu ovocia, zeleniny a liečivých rastlín. Výstava sa konala v zasaďačke obecného úradu. Na výstave vystavovalo celkom 29 pestovateľov, z toho 26 záhradkárov. Celkom na výstave bolo vystavených: 271 exponátov, z toho:

- 137 jabĺk
- 29 hrušiek
- 11 sliviek
- 22 ostatné ovocie
- 50 liečivých rastlín
- 22 zelenina

Na výstave bolo udelených 18 cien. Vyhodnotenie vykonala 6 členná komisia.

JABLKO ROKA: Varmus Jozef odroda Bohemia

v kategórii jablka:

1. cena: Jurišta Štefan – Rubín
2. cena: Kopera Pavol – Rubín
3. cena: Serafín Jozef – Angold
4. cena: Kocur Michal – Selenia

v kategórii hrušky:

1. cena: Staš Jozef – H. maslovka
2. cena: Straka Jozef – Krivica

3. cena: Petrak Michal – Lukasova

v kategórii ostatné ovocie:

1. cena: Šmatlava Jozef – slivka Jojo
2. cena: Cech Ján – hrozno
3. cena: Gomolová – hrozno

v kategórii ZELENINA:

1. cena: Papík Rudolf
2. cena: Krížek Viktor – lah. kukurica

v kategórii LIEČIVÉ RASTLINY:

1. cena: Lašová Anna
 2. cena: Legerská Margita
- v kategórii okrasné súbory:
1. cena: Časnocha Stanislav
 2. cena: Martiniak Miroslav
- V kategórii ovocné súbory:
1. cena: Gonščák Peter

Vystavované exponáty boli veľmi pekné. Svoje miesto si stále zastávajú aj staré odrody, ktoré sa dali porovnať s novými odrodami. Výhodou týchto starých odrôd je vyššia odolnosť voči mrazom a chorobám. Výstavu sponzorovalo celkom 16 sponzorov: Starostka obce, Chromiak Peter, COOP Jednota Čadca, Alianz – Slav. Šmatlava, Herbex, Vasíl Rado, Pivovar Heineken, Cechospol s.r.o., Baroniak

Pavol, Kubalíková Vlasta, Moravosed, Šmatlavová Emília, BO Poprad, Mudriková Vlasta, Martiniaková Danka, Tatarková M, Čanecký Jozef – nerez výr.

Aj touto cestou chceme poďakovať všetkým sponzorom za sponzorské dary. Bez ich pomoci by nám veľa vecí chýbalo. Bez hodnotných cien by súťaživosť o najkrajšie výpestky stratila svoju kvalitu. Veľká vďaka patrí všetkým pestovateľom, ktorí sa svojimi výpestkami zúčastnili na výstave. Poďakovanie patrí všetkým členom a občanom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do organizovania výstavy. Poďakovanie musíme vyjadriť vedeniu obce na čele s pani starostkou za finančnú podporu, za prenájom miestnosti, naradia, riadu a osobnú zainteresovanosť.

Výstavu navštívili aj záhradkári z iných základných organizácií: Svrčinovca, OV a Staškova. Pekné exponáty si prišli pozrieť aj deti zo ZŠ a MŠ. Na výstave si návštevníci mohli zakúpiť pamätnicu ZO, i objednať si stromčeky a hnojivo kristalon. Vybrané výpestky sme vystavovali aj na okresnej výstave, ktorá sa konala v Rakovej. Celkom sme vystavovali 48 výpestkov, z toho 35 jabĺk, 11 hrušiek, plus liečivé rastliny. Veríme, že všetci návštevníci hodnotili výstavu pozitívne, odniesli si zopár vedomostí o jednotlivých odrodách a taktiež dostanú chuť vypestovať si niečo podobné aj vo svojej záhradke. Prajeme všetkým veľa radosti zo svojej záhradky.

A teraz niečo k muštovaniu ovocia.

Muštáreň ZO SZZ v Skalitom bola v prevádzke od 7. 9. 2013 podľa záujmu zákazníkov a dohodnutých termínov. Táto bude v prevádzke pokiaľ bude o muštovanie záujem. Ceny za muštovanie: Eur 0.15 za liter, neboli menené. Ovocie neumývame! Zľavy z cien muštovania:

a/ každý člen ZO, ktorý v príslušnom roku má zaplatenú známku – členský príspevok ZO SZZ Skalité má zľavu EUR 0.05 za liter do množstva 50 litrov.

b/ Zľava alebo aj bezplatné muštovanie povolil výbor ZO Skalité tým občanom a členom, ktorí sa mimoriadne pričínili o zveladenie ZO, napr. sponzorstvo alebo dary, mimoriadna aktivita pri zabezpečovaní akcií, brigádnická pomoc a pod. O ovocných muštoch sme toho popísali veľa. Samozrejme, že najzdravší je čerstvý a z nestriekaných jabĺk. Ale i zaváraný alebo inak sterilizovaný má svoju hodnotu. Všetko s mierou. Aj jablková šťava môže uškodiť. Doporučená denná dávka je od 2–3 dcl denne, najlepšie riedená vodou. Doporučujem si prečítať časopis Jednota – nové číslo august na str. 4 – napite sa ovocia a na str. 6 – kam chodí jablko – nechodí lekár. V týchto článkoch sa dozviete veľa zaujímavostí o ovocných šťavách a jablkach.

V jednej brožure som sa dočítal: Šťavy vyplachujú z nášho organizmu staré mŕtve bunky, rozpúšťajú nahromadený sodík, pečeňové a ľadvinné kamene a predchádzajú rakovinotvorným ochoreniam. Šťavy je potrebné piť malými dúškami 20 minút pred jedlom a to preto, že enzýmy, ktoré spracovávajú šťavy vznikajú už v ústnej dutine. Rýchle pitie veľmi zatažuje žalúdok. Najlepšie je piť čerstvé šťavy. Konzervovanie štiav ničí niektoré vitamíny. Pri konzervovaní nepridávajte do štiav cukor. Pridaním cukru sa po konzumácii môže objaviť plynatosť alebo pálenie žahy. 100 percentná šťava zakúpená v obchode obsahuje len 60 percent svojej hodnoty. Na internete – obec Skalité má ZO svoju schránku, kde budeme postupne uverejňovať niektoré zaujímavosti.

Krížek Vendelín, taj. ZO SZ Skalité

Centrum voľného času Skalité

Centrum voľného času (CVČ) zabezpečuje výchovno – vzdelávaciu činnosť pre vyplňanie voľného času detí a mládeže z obce Skalité vo veku do 30 rokov. V tomto školskom roku 2013/2014 je v našom CVČ prihlásených vyše 700 detí, žiakov, mládeže a dospelých osôb, ktorí pracujú v 50 záujmových útvaroch, krúžkoch rôzneho zamerania. Najviac sa deti a mládež tešia na športové a turisticko-branné krúžky, kde si rozvíjajú športového ducha a zásady fair – play hry - ako florbal, futbal, hokejbal, stolný tenis, mladý požiarnik, turistika. Naši najmenší majú najväčší záujem o cudzie jazyky (v MŠ pracujú štyri krúžky anglického jazyka). Často si deti rozvíjajú vedomosti nadobudnuté v škole, trochu inou, hravou formou – na krúžkoch hravej matematiky, angličtiny hrou, prvej pomoci, dejepisného, literárneho či biologického krúžku. Príťažlivé pre deti sú aj výtvarné krúžky, tvorivé dielne, šikovné ruky. Tvorivosť a zručnosti, ktoré tu deti nadobudnú a rozvíjajú, často aj prezentujú na rôznych literárnych a výtvarných výstavkách, vedomostných a športových súťažiach, turnajoch, olympiádach, kultúrnych vystúpeniach a prehliadkach (v minulom školskom roku napr. Valentínske srdiečko, Veľkonočné vajíčko, Pozdrav a vystúpenie ku Dňu matiek, Príroda na jar, Šarkaniada, Deň detí, Turnaj o Pohár CVČ obce vo futbale, frolbale a iné). Činnosť krúžkov prebieha hlavne na základných a materských školách v obci Skalité. **Od novembra bude prebiehať aj klubová činnosť v popoludňajších hodinách v klubovni v budove starej materskej školy v ústredí. Pre deti**

a mládež budú pripravené rôzne klubové činnosti aj podľa ich záujmu. Podrobnejšie o činnosti bude zverejnené podľa mesačných plánov na informačnej tabuli CVČ, na webovom sídle obce aj CVČ. **POPLATKY v CVČ Skalité**

V Centre voľného času je od 1. novembra 2013 stanovená výška mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti CVČ podľa uvedenej tabuľky s prihliadnutím na vek, trvalé bydlisko dieťaťa, žiaka, dospelé osoby, počet záujmových útvarov (ZÚ), krúžkov, ktoré navštevuje a podľa toho, či žiak odovzdal vzdelávací poukaz v CVČ (vzdelávací poukaz dostáva na začiatku školského roka každý žiak základnej a strednej školy):

Člen CVČ (dieťa, žiak, dospelá osoba)	Výška mesačného príspevku v € na 1 záujmový útvar CVČ
dieťa do 15 rokov (dieťa MŠ, žiak ZŠ)	0,70
dieťa do 15 rokov, ktoré odovzdá školský vzdelávací poukaz v prospech CVČ (žiak ZŠ)	0,30
dieťa od 15 rokov a dospelá osoba (žiak ŠŠ, študent VŠ, mládež, dospelé osoby do 30 rokov)	1,00
Príspevok bude odpustený pre člena CVČ, ktorý odovzdá vzdelávací poukaz v prospech CVČ a zároveň má trvalé bydlisko na území Obce Skalité	

Príspevok sa neuhrádza, ak dospelá osoba, plnoletý žiak alebo rodič (zákonný zástupca) neplnoletého dieťaťa o to písomne požiada a predloží doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi. (VZN č.1/2013)

Za CVČ Skalité RNDr. Edita Brisudová

Materská škola Skalité – Ústredie

Nový školský rok je nový začiatok a tento bol ešte o niečo krajší, pretože sa nám v spolupráci so zriaďovateľom MŠ, obcou Skalité, a vďaka p. starostke a Obecnému zastupiteľstvu podarila čiastočná výmena okien a vchodových dverí. Veríme, že sa čoskoro podarí vymeniť aj ostatné okná, ktoré sú v havarijnom stave, a tým MŠ ušetriť nemalé náklady na energie. Našu MŠ navštevuje 92 detí, ktoré sú rozdelené do štyroch tried. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečujeme podľa školského vzdelávacieho programu Zvedavé a šikovné chrobáčky. Prvú triedu Lienocky tvorí 20 najmenších, 3-4-ročných detí spolu s pani učiteľkami Lubicou Lašovou a Martou Strýčkovou. Druhú triedu Mravčekov navštevuje 24 4-5-ročných detí a ich p. riaditeľkou Martou Koričárovou a p. učiteľkou Stanislavou Serafinovou (zastupuje p. uč. Soňu Gelačákovú). Do tretej triedy včielok chodí 24 5-6-ročných detí s p. učiteľkami Máriou Buryovou a Bc. Katarínou Gomolovou. Štvrtú triedu Motýliky tvorí 24 detí 5-6-ročných s pani učiteľkou p. učiteľkou Bc. Miroslavou Šimaliakovou a Lucia Krčmáriková (zastupuje p. uč. Margitu Slanínákovú). Neoddeliteľnou súčasťou našej MŠ je spolu-

práca s rodinou, preto budeme aj v tomto školskom roku spoločne pripravovať pre deti a ich rodičov rôzne aktivity. Naša MŠ je naďalej zapojená do projektu Recyklohry, ktorý trvá už tretí rok. Zbierame rôzne elektrosprebičky, za ktoré by sme mali na konci získať materiál na zlepšenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Budeme vďační všetkým, ktorí prispeli svojimi nefunkčnými elektrosprebičkami, ktoré môžu priniesť do MŠ. MŠ tvoria nielen rodičia, pedagogickí zamestnanci a deti, ale aj nepedagogickí zamestnanci. O čistotu MŠ sa stará školníčka p. Margita Baroniaková a p. upratovačka Anna Jedináková. Na čiastočný úväzok pracuje v našej MŠ p. učtovníčka Ľudmila Kožáková a personálna pracovníčka p. Mária Strýčková. Kuričom počas vykurovacieho obdobia je p. Anton Koričár, ktorý nám v MŠ vykonáva opravy. Dôležitou súčasťou MŠ je aj školská jedáleň, ktorá zabezpečuje stravu aj žiakom ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta. Do školskej jedálne sa môžu prihlásiť aj iní strávnici z našej obce. Ponúkame možnosť brať si obed aj do obedára. Túto možnosť využívajú hlavne dôchodcovia. Vedúcou školskej jedálne je p. Jana Tabačárová, kuchárkami sú p. Anna Špiláková, p. Marta Potočárová, p. Miroslava Matysová a prevádzkové pracovníčky p. Janka Fireková a Gabriela Krčmáriková. V školskej jedálni sa personál snaží, aby strávníkom chutilo a skúšajú aj nové receptúry. Vždy máme na pamäti víziu našej MŠ „spokojní rodičia a šťastné deti“ a veríme, že v tomto duchu sa bude niesť celý tento školský rok a spolu s deťmi a rodičmi prežijeme príjemné a nezapodobeľné chvíle v našej MŠ.

BLAHOŽELÁME! Dňa 17. 10. 2013 boli vyhlásené výsledky celorepublikovej súťaže „Pomáhajme školám a deťom rásť“. Naša MŠ ústredie bola spomedzi všetkých škôl najúspešnejšia a získala 6 000 Eur na nákup vybavenia a renováciu. Všetkým ďakujeme za podporu.

Základná škola Skalité – Kudlov

Kľúč k úspešnému životu

Od mája 2012 do apríla 2014 realizujeme projekt Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ s názvom Kľúč k úspešnému životu.

Cieľom projektu je inovovať výchovno-vyučovací proces na našej základnej škole modernými metódami, formami a didaktickými prostriedkami.

Projekt pokračuje plnením aktivít druhého roka. Učitelia sa sústreďujú na finálnu úpravu výstupov projektu, ku ktorým patria interaktívne učebnice slovenského jazyka pre 1.–4. ročník, súbor dvojazyčných slovensko-anglických interaktívnych pracovných listov a súbor interaktívnych učebných materiálov v predmete informatická výchova. Na druhom stupni ide o záverečnú obsahovú i formálnu úpravu súborov pracovných listov pre rôzne vyučovacie predmety, prezentácií, ktoré boli pilotne overované vo vyučovacom procese. K tomu nám výborne poslužil aj druhý kurz, ktorý sme absolvovali v mesiacoch august a september 2013. Bol určený všetkým učiteľom našej školy. Cieľ vzdelávacieho programu bol zameraný na využívanie prostriedkov informačných a komunikačných technológií vo vyučovacom procese. Vedomosti získané v prezenčnej časti vzdelávania sme prakticky overovali v dištančnej forme. Výstupom sú interaktívne power-pointové prezentácie. V závere vzdelávania učitelia absolvovali skúšku pred trojčlennou komisiou, kde predstavili svoju záverečnú prácu – vytvorené interaktívne cvičenia na interaktívnej tabuli. Okrem aplikácie takto získaných vedomostí využívajúci zaviedli do praxe aj inšpiratívne skúsenosti a námety, ktoré získali

počas zahraničnej pracovnej cesty v anglickom Sheffielde. V shefielldskej škole Firs Hill Community Primary School sme strávili takmer týždeň. Cieľom návštevy bola jednak prehliadka školy za účelom výmeny skúseností, nadviazania spolupráce s cieľom skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu, poznávania školského systému, ale i oboznámenia sa s históriou a kultúrou mesta. V škole nás srdečne prijala riaditeľka školy Mrs Dina Martin. Jej patrí veľké poďakovanie za perfektné zorganizovanie nášho pobytu v škole a snaha, aby sme sa čo najviac dozvedeli o škole i anglickom školskom systéme a mohli sa zúčastniť priamo na vyučovaní.

Júnové exkurzie

Vďaka projektu žiaci našej školy mohli absolvovať aj niekoľko exkurzií na Slovensku i do zahraničia, kde formou zážitkového učenia získavali praktické zručnosti. Pre žiakov boli pripravené exkurzie do Bešeňovej, Kremnice, na Trojmedzie, do Kysuckého múzea, do finančných

inštitúcií v okresnom meste – VÚB, slovenskej sporiteľne a i. Najväčšími lákadlami boli zahraničné exkurzie. V Poľsku navštívili Wieliczku v blízkosti Krakova, ktorá je známa sprístupnenou soľnou jaskyňou. Potom pokračovali prehliadkou Krakova, kde sa zamerali na Lagiewniki a Sanktuárium Božieho milosrdenstva. Ďalej si pozreli historické centrum Krakova a hradného vrchu Wawel. V Anglicku tridsať žiakov s učiteľmi spoznávali zaujímavosti a historické pamiatky Londýna. Ich kroky viedli do Buckingham Palace, observatória v Grennwichi. Tiež si prezreli kráľovský zámok Windsor a ďalšie historické skvosty tohto mesta.

Divadelné predstavenie Múdry Maľko a blázni

Jednou z aktivít projektu bola i príprava, nácvik a odprezentovanie divadelného predstavenia. Vytvorené divadelné predstavenie nazvali Múdry Maľko a blázni. K divadelnému predstaveniu si sami pripravili scenár, kulis. Zapožičanie niektorých kostýmov bolo hračené z financií projektu. S týmto divadelným predstavením vystúpili pred žiakmi našej školy, deťmi našej materskej školy, na divadelnej prehliadke Detí deťom i v zahraničí na festivale Deti zjednotenej Európy v českom Dívčím hrade, kde reprezentovali regionálnu detskú divadelnú tvorbu.

Začali sme nový školský rok

246 žiakov vzdeláva a vychováva 20 učiteľov, v tomto počte je zarátaná aj vychovávateľka a dvaja učitelia na čiastočný úväzok. Deťom sme ponúkli možnosť ako stráviť popoludňajší čas formou záujmových útvarov, ktorých činnosť začne od októbra.

DURAJ, s.r.o.
Výroba nábytku
na mieru

Skalité - Bory
023 14 SKALITÉ
mobil: 0907 175 121
041/ 437 6434
mail: duraj.j@gmail.com

www.nabytokduraj.tym.sk

ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta

V uplynulom školskom roku si aj naša škola pripomenula 1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie. Pri tejto príležitosti prebehol v našej škole projekt, ktorým sme si chceli týchto významných misionárov kresťanstva, kultúry, písomníctva a literatúry uctiť, ale aj prebudiť v našich deťoch záujem o históriu našich predkov-Slovanov. Projekt sa skladal z troch častí. V prvej časti si všetci žiaci ročníkov 5-9 pozreli film „Verní odkazu sv. Cyrila a Metoda“, ktorý im prístupnou formou priblížil fakty, odkazy, pohľady a súvislosti pôsobenia solúnskych bratov na Veľkej Morave, ale aj ich ďalšie osudy. Druhá časť sa niesla v znamení „hlaholiky“. Do školy k nám prišiel pán Peter Imriš zo Žiaru nad Hronom, ktorý sa už dlhodobo touto tematikou zaoberá a po úvodnej prednáške na tému „História Veľkej Moravy“ naučil našich žiakov písať hlaholikou. V priebehu dvoch vyučovacích hodín sa mu podarilo naučiť deti písať a dokonca aj prečítať texty písané hlaholikou. Tretia časť spočívala v našťudovaní informácií, ktoré boli na nástenke a obsahovali jednotlivé úseky zo života a pôsobenia týchto dvoch svätcov. Vyvrcholením projektu bola návšteva sv. Cyrila a Metoda v podaní našich žiakov, ktorí obišli všetky triedy, krátko sa spolužiakom prihovoriť a žiaci dostali na vypracovanie test, kde mohli ukázať, čo všetko si z daného projektu uložili v hlavách. Samozrejme, úplne na záver nasledovalo vyhodnotenie a odmeny najlepším.

V rámci projektu V Skalitom sa učí moderne sa žiaci zúčastnili zaujímavých exkurzií. Hlboký dojem na nich zanechala návšteva koncentračného tábora v Oswienčime, ale i Wadowice (rodisko pápeža Jána Pavla II.) a Krakow. Druhá exkurzia bola zameraná na hlbšie spoznávanie goralskej kultúry. Žiaci so svojimi učiteľmi navštívili oravskú dedinu Zakamenné, ktorá patrí do regiónu, v ktorom sa ešte aj dnes rozpráva goralčinou. Pripravili si krátky kultúrny program s príhovorom a spevom v našom nárečí. Vytvorili tiež krátky slovník skalitského nárečia s prekladom do francúzskeho jazyka.

Na konci minulého školského roka sme sa rozlúčili s našimi deviatakmi, ktorí od septembra zasadli do nových školských lavíc a v súčasnosti už navštevujú tieto školy: Gymnázium – 4 žiaci, Obchodná akadémia – 4 žiaci, Súkromná umelecká škola ZA – 2 žiaci, Stredná zdravotnícka škola – 6 žiakov, Pedagogická a sociálna akadémia: 1

žiac, stredné odborné školy – 23 žiakov. Budeme im držať palce, aby si rýchlo zvykli na nové prostredie a povinnosti a aby boli nielen počas štúdia, ale i po ňom v živote úspešní.

Pedagógovia i ostatní zamestnanci našej školy navštívili dňa 28. 08. 2013 Poľsko (Vieliczka, Krakow). Zázjazd zorganizoval pán farár. Vo Vieliczke sa nachádza jedna z najstarších soľných baní na svete. Soľ sa tu ťažila od 13. storočia a jej ťažba bola ukončená len pred niekoľkými rokmi (2007). Dnes sa baňa vďaka svojej špeciálnej mikroklimu používa ako rehabilitačné a wellness stredisko. Nezabudnuteľným zážitkom pre všetkých určite zostane sv. omša, ktorá sa konala v nádhornej kaplnke priamo v soľnej bani. Nasledovala prehliadka kráľovského mesta Krakow, ktoré sa pýši svojou históriou a architektúrou.

Tak, ako každý školský rok, aj tento sme začali slávnostnou sv. omšou. Do prváckych lavíc zasadlo 31 prváčikov. Momentálne našu školu navštevuje 315 žiakov.

Aj v tomto školskom roku budeme pokračovať v projekte V Skalitom sa učí moderne, ktorý sa realizuje v rámci operačného programu Vzdelávanie – Premena tradičnej školy na modernú.

Zapojíme sa i do projektu Afrika našimi očami. Jeho cieľom je zabezpečiť finančné prostriedky pre černošského chlapca z Kene, a to prostredníctvom bazáru. Žiaci sa zrieknu obľúbenej hračky, knihy a tie darujú do bazáru. V bazáre sa budú vyzbierané veci predávať a výťažok sa použije na zaplatenie školného pre adoptovaného chlapca.

V predvianočnom období pripravujeme školský charitatívny projekt Koláčikom prispieť núdznym. Žiaci prinesú do školy koláčiky a tie sa potom za symbolickú cenu predávajú. Výťažok z tejto akcie sa použije pre žiakov a ich rodiny, ktoré sa ocitli na hranici biedy.

V tomto školskom roku budú prebiehať i projekty zamerané na zdravý životný štýl, napr. Jeseň, pani bohatá; Vitamínová akadémia; Svetový deň mlieka.

Škole bol schválený projekt Comenius – Školské partnerstvá. Tento projekt sa bude realizovať v spolupráci so Španielskom a Tureckom. Koordinátorkou je Mgr. Kubánková. Žiaci majú možnosť spoznať iné kultúry, jazyky, životné štýly. Budú sa venovať aktivitám, ako sú piesne, hry, rozprávky, ktoré ich dokážu ovplyvniť oveľa viac ako iné formy komunikácie. **Mgr. Miroslava Šimáková**

SOF STAVEBNINY
PARTNER PRE VAŠU STAVBU

CENTRUM FARIEB FASÁDA A INTERIÉR

TIKKURILA

MIEŠANIE FARIEB

namiešame aká sa Vám páči

PODZÁVOZ 975 ČADCA
041 433 31 88
0918 111 300
WWW.STAVEBNINY-SOF.SK

OTVÁRACIE HODINY
Po - Pia: 8:00 - 18:30
So: 7:00 - 12:00

Hotel KOLONIAL

Denné menu už od 2,80 eur!!!
Rozvoz v obci grátis!!! (0905 868 287)
Poriadanie osláv, karov, svadieb.
Bowling od 13 centov/min.
Najlepšia zábava v obci!!!

Otvárame wellness centrum
(sauna, jakuzza, masáže a iné...)

Hotel KOLONIAL
02314 Skalité 1284
tel: +421 41 4376405
fax: +421 41 4376405
mobil: +421 905/868287
email: kolonial@hotelkolonial.sk
<http://www.hotelkolonial.sk/>

Poľnohospodárske družstvo Skalité oznamuje občanom...

V priestoroch družstva v Čierne (pri rybníku) si môžu občania prevziať dlžné nájomne za nájom pôdy do roku 2012, ktoré vyplácame ako nástupnícky subjekt za Poľnohospodárske družstvo Čierne. Tiež si môžu prevziať riadny nájom za rok 2013. V prípade, že máte záujem uvedené nájom vyplatiť poštovou poukážkou, alebo prevodom na účet kontaktujte nás na t.č. 0948 028 921. Ďalej oznamujeme občanom, že od začiatku roku 2014 budeme postupne nahradzovať pôvodné nájomné zmluvy, ktoré sú stále platné, novými nájomnými zmluvami. Cieľom zmien v nových nájomných zmluvách je hlavne možnosť vyplácania nájmu aj formou naturálií. Teda ponúkame možnosť vyplatenia dohodnutého nájmu v produktoch, ktoré bude družstvo ponúkať na predaj. Jedná sa hlavne o výrobky z ovčieho mlieka, hovädzinu, hydinu živú alebo mrazenú, maštalný hnoj a iné. Zmeny sa týkajú tiež výšky ročného nájmu, ktorý je upravený na 10Eur za 1ha. Zmenila sa aj výpo-

vedná lehota pre ukončenie nájmu, ktorá je novou zmluvou upravená na 3 mesiace. Celé znenie novej nájomnej zmluvy nájdete na vývesnej tabuli obce, alebo priamo v kancelárii družstva, kde Vám radi poskytneme širšie informácie. Do konca roku 2013 pripravujeme a od jari budúceho roku chceme spustiť program vernostných zliav. Všetci vlastníci pôdy, ktorí majú uzatvorenú nájomnú zmluvu s družstvom budú mať nárok na zľavu na všetky produkty a služby družstva vo výške 10%. Pre bezproblémové a rýchle fungovanie celého programu je potrebné najskôr previesť celú jestvujúcu databázu nájomných zmlúv do elektronickej formy. Všetky informácie o družstve, nájomných zmluvách a pripravovaných zmenách Vám radi zodpovieme osobne v kancelárii družstva alebo si ich môžete spolu s ostatnými informáciami vyhľadať na našej internetovej stránke www.druzstvocs.sk

Uvedená internetová stránka bude funkčná od 01. 10. 2013.

všetko pre tvoj mobil ★ ★ ★
123mobil.eu

NAJ väčší výber príslušenstva na mobil
rýchlejší servis a odblok
nižšie ceny na náhradné diely

Moyzesova 1441, ČADCA
tel.: 0915 611 123

www.123mobil.eu

Vítazstvo Miroslavy Mikulovej v III. kole Slovenského pohára v letnom biatlone

Dňa 7. september 2013 sa v Predajnej uskutočnilo III. kolo SP v letnom biatlone.

Na programe bol rýchlostný pretek. Hneď v úvode sa členka Klubu biatlonu ŠKP Skalité Miroslava Mikulová postarala v kategórii 10–11-ročných dievčat o veľké prekvapenie, keď po bezchybnej streľbe a rýchlom behu nenašla premožiteľku a s prehľadom zvíťazila.

Naša druhá zástupkyňa v tejto kategórii Katarína Čanecká po streľbe za 4 trestné skončila na 11. mieste.

V kategórii 10 – 11-ročných chlapcov Filip Bury opäť potvrdil, že patrí medzi najlepších a po streľbe za 2 trestné obsadil pekné tretie miesto. Pavol Baroňák skončil na 6.mieste a Denis Šurík na 12. mieste.

V kat.12-13.roč.chlapcov nás reprezentovali Damián Cesnek (10. miesto (3,4) a Patrik Baroňák 13.miesto (5,5).V tej istej kategórii dievčat Simona Kaňová po streľbe (2,2) obsadila 13. miesto.

I. Čanecký

Bude v Skalitom lyžiarska sezóna?

Pýtali sme sa právneho zástupcu obce advokáta JUDr. Jozefa Pikuliaka na aktuálny stav súdnych sporov, ktoré sa týkajú pozemkov v SKI areáli. JUDr. Jozef Pikuliak nám k tomu uviedol:

Obec Skalité – Prevádzkareň bola úspešná súdnym spore, v ktorom odvolací Krajský súd v Žiline potvrdil rozsudok Okresného súdu v Čadci, ktorý zamietol žalobu vlastníka pozemkov v SKI areáli. Išlo jednu zo štyroch súdnych žalôb, v ktorých dvaja vlastníci pozemkov žiadajú, aby im Obec Skalité – Prevádzkareň, ktorá prevádzkovala Ski areál zaplatila za užívanie pozemkov na lyžovanie spolu sumu 32 533,15 eur. Žiadajú viac, ako dostali zaplatené nájomné ostatní vlastníci pozemkov. Jeden zo súdnych sporov tak bol právoplatne skončený v prospech Obce Skalité – Prevádzkareň. Proti rozhod-

nutiu odvolacieho súdu už nie je možné podať ďalší opravný prostriedok. Ďalšiu zo žalôb už okresný súd taktiež zamietol a odvolací súd v tomto prípade ešte nerozhodol o odvolaní, ktoré žalobca podal voči rozsudku. V ostávajúcich dvoch žalobách okresný súd prerušil konanie z dôvodu, že počká na uvedené rozhodnutie krajského súdu. Je preto predpoklad, že na základe právneho názoru krajského súdu aj ostatné 3 žaloby budú zamietnuté, ak ich žalobcovia nezoberú späť. Či ale výsledok súdneho sporu umožní, aby sa obec a vlastníci pozemkov dohodli na budúcnosti SKI areálu je nejasné, pretože je niekedy veľmi ťažké prekonať negatívny pocit z neúspechu v súdnym spore, ak účastník sporu očakával iný výsledok.

(pozn. ďalšie informácie o súdnych sporoch –či už zápisnice zo súdnych

pojednávani, alebo rozsudky – je možné sprístupniť podľa zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k in formáciám v platnom znení.)

K novému stavu starostka obce PaedDr. Andrea Šimurdová uviedla:

Lyžovanie v Skalitom je súčasťou histórie obce. Celé Slovensko poznalo náš SKI areál. Doba sa ale zmenila. Čo stačilo v minulosti, je už dnes málo. Veľmi ma preto potešil postoj vlastníkov pozemkov, ktorí boli pripravení dohodnúť sa napriek zložitej ekonomickej situácii na spoločnom postupe pri rozvoji SKI areálu. Verím, že riešenie je vo vzájomnej dôvere. Tak ako ja cítim dôveru Skalitčanov, aj ja dôverujem Skalitčanom, že o tom akú chceme mať obec nebude rozhodovať úspech alebo neúspech v súdnym spore. Či sa podarí dosiahnuť dohodu ukáže najbližšia doba.

VIII. ročník behu základných škôl a IV. ročník Memoriálu des. Rudolfa Šmatlavu

Dňa 4. októbra 2013 zorganizoval Klub biatlonu ŠKP Skalité v spolupráci s Obecným úradom Skalité a ZŠ s MŠ Skalité-Kudlov už 8.ročník behu základných škôl obce Skalité a 4. ročník Memoriálu desiatnika Rudolfa Šmatlavu.

Na trať, ktorá bola v areáli školy na Kudlove, sa v peknom počasí postavilo 100 pretekárov z obidvoch našich škôl. Po príhovore pani starostky PaedDr. A. Šimurdovej sa v ôsmich rozbehoch začali tuhé boje medzi deťmi o popredné umiestnenia.

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí prispeli k tejto vydarenej akcii, a zvlášť sponzorom preteku: Obecnému úradu Skalité a firme Cechospol s.r.o

Ivan Čanecký

Hokejbalové ciele Skalitého sú jasne dané!

Muži majú v náplni play off a juniori obhajobu majstrovského titulu

Podme sa spoločne späťne pozrieť na sezónu 2012/2013. Juniorský hokejbal na Kysuciach spoznal po šiestich rokoch nového majstra, stali sa nimi hokejbalisti Panthers Skalité. Tím okolo kapitána Patrika Grochala vytvoril skvelú partiu a jeden silný bojovný celok. Z osemnástich zápasov neprehrali ani jeden. Celková bilancia: 17 víťazstiev, 1 remíza a žiadna prehra. Hru našich juniorov sprevádzala kolektívna súdrž-

nosť, avšak nedá mi vyzdvihnúť hráčov ako je Lubomír Gerát a brankár Jakub Grochal, ktorí boli ťahúňmi tímu.

V sezóne 2013/2014 vstupujeme do juniorskej ale aj seniorskej ligy. Už tradične budeme vystupovať pod názvom HBC Panthers Skalité. Nové tváre, nová klubová hymna, aj toto sú novinky spoza zdravotného strediska, kde majú hokejbalisti svoj druhý domov. Juniore ustálili svoj káder a nový tím okolo Tomáša Fireka či Michala Stenchláka a kapitána Stanislava Kristeka je pripravený obhájiť juniorský titul pre naše farby. Konkurencie schopný seniorský tím sme budovali prakticky celé leto. Káder sme doplnili prevažne juniormi z minulej sezóny, ale k nim pribudli aj nové tváre zo Žiliny a Rakovej. Naši seniori majú jasný cieľ a to bude postúpiť do play off a v nej čo najlepšie uspieť a dostať sa čo najďalej v boji o titul. Tím sa bude opäť spoliehať na svojich kvalitných brankárov či na starých mazákov, ktorí dopĺňajú juniorov a spoločnými silami a tvrdou prácou na ihrisku získavajú cenné body do tabuľky. Novinkou je aj naša klubová hymna, ktorú si môžete vypočuť na stránke www.pantherscup.sk. Na slovíčko s kapitánom seniorského mužstva Lubomírom Gerátom a brankárom Jakubom Grochalom. Pýtali sme sa na ambície do novej sezóny.

Lubomír Gerát: *Ísť od zápasu k zápasu, utužovať partiu baviť sa hokejbalom, dostať sa do play off a ukázať svoje kvality v seniorskej súťaži.*

Jakub Grochal: *Tak do novej sezóny ideme s cieľom ukázať to najlepšie čo máme natrénované a postúpiť do play off a potom do finále.*

Podakovanie za celý hokejbalový klub patrí pani starostke PaedDr. Andrei Šimurdovej, ktorá stojí za nami a podporuje rozvoj tohto športu a nové nádejné talenty, vyrastajúce v našej obci Skalité. Viac info na:

<https://www.facebook.com/hbcpantersskalite>

DVBT – VYSIELANIE V OBCI SKALITĚ

Spoločnosť Towercom uviedla do prevádzky nový vysielateľ pre verejnoprávny multiplex a druhý DVBT multiplex. Ide o doplnkové pokrytie uvedených multiplexov pre obec Skalité a blízke okolie, pre oblasť, kde nie je možné prijímať signál z mesta Čadca. Základným rozdielom v prijíme medzi vysielateľom (Husárik Čadca) a vysielateľ (Skalité) je v polarite. Na spustenie DVBT signálu v domácnosti je potrebné mať zakúpené:

- TV anténnu
- TV prijímač so zabudovaným DVBT tunerom.

V prípade starších TV prijímačov je potrebné zakúpiť si set top box.

vysielateľ pre verejnoprávny multiplex:
TVP Skalité K 32 Horizontal (55,98 W)
TVP Čadca K 32 Vertikal (3,982 kW)

vysielateľ pre druhý multiplex:
TVP Skalité K 52 Horizontal (55 W)
TVP Čadca K 52 Vertikal (7,946kW)

Blížšie info poskytneme na tel: 0905 172 405, 0905 802 806, ESOS Čadca, Slovanská cesta -/za žst. Čadca
<http://www.esoscadca.sk/>

VI. ročník hokejbalového turnaja o „Putovní pohár starostky obce SKALITĚ“

Už tradične sa v septembri (**28. 09. 2013**) skrížili hokejky na hokejbalovom ihrisku v Skalitom. Tento rok sa na 6. ročníku hokejbalového turnaja o „Putovní pohár starostky obce Skalité“ predstavili tieto mužstvá: HBC Panthers Skalité, Dream Team, Staré Páky, HBK FYŠ. Turnaj mal v slnečnom počasí opäť vynikajúcu úroveň: napínavé zápasy, pekne góly, vysoké nasadenie hráčov až do konca. Najlepším hráčom turnaja sa stal Juraj Satina (HBK FYŠ). Najlepším strelcom sa

stal Patrik Grochal (HBC Panthers). Najlepší brankár turnaja sa stal Pavol Kula (Dream Team). Pri záverečnom udeľovaní cien sa starostka obce Skalité PaedDr. Andrea Šimurdová poďakovala všetkým hokejbalistom za predvedené výkony a bojovnosť.

Výsledky:

HBC Panthers Skalité 6:0 Staré Páky

HBK FYŠ 4:3 Dream Team

HBC Panthers Skalité 1:5. HBK FYŠ

Dream Team 5:0 Staré Páky

HBK FYŠ 6:0 Staré Páky

Dream Team 3:3 HBC Panthers Skalité

Konečné poradie:

1. HBK FYŠ
2. Dream Team
3. HBC Panthers Skalité.
4. Staré Páky

Futbalové okienko

Vážení priatelia futbalu!

Letná prestávka a jesenná časť futbalovej sezóny prebehla v našom klube v znamení snahy o skonsolidovanie kádra mužstva „A“, kde hlavne v začiatkoch jesennej časti neboli k dispozícii všetci hráči. V mládežníckych kategóriách sme sa snažili o zapracovania nových hráčov do jednotlivých kádrov mužstiev. Mužstvo „A“ v priebehu jesennej časti súťaže nezačalo vôbec veľmi dobre, keď sme doma stratili 6 bodov za remízy. Zvonku sme doviezli len jeden bod a tak je mužstvo na tom nie veľmi dobre. Hlavne v domácich zápasoch sa trápime v koncovke a nevieme dať gól ani z vyložených šancí. Vzhľadom k reorganizácii súťaží by bolo potrebné v zimnej príprave zapojiť do tréningového procesu čo najviac hráčov, aby sme obsadili v konečnom účtovaní miesto v hornej časti tabuľky V. ligy. Dúfame, že hráči k tomuto pristúpia zodpovedne a budú

mať záujem udržať túto súťaž pre TJ a obec Skalité.

Družstvo dorastu v jesennej časti znova pomýšľa na postup do vyššej súťaže, ktorou je IV. liga dorastu. Vzhľadom na káder je táto snaha reálna, čo ukázali zápasy doma, kde chlapci nastrieliť súperom po 6 gólov. V tejto časti súťaže hráči dorastu nastupovali v zápasoch A mužstva. Jednalo sa o hráčov: D. Čanecký, M. Kotschy, J. Holák, M. Holák, T. Kušnir. Chlapci v domácich zápasoch ukazovali pekný, kombinačný futbal okorenený gólmi. Veríme, že takto to pôjde aj ďalej a že vybojujú postup do vyššej súťaže.

Družstvá SŽ a MŽ v III. lige začali jesennú časť nad očakávanie. Po prvých zápasoch je mužstvo SŽ v popredí, keď sa nám podarilo získať body aj zo súperových ihrísk a doma poraziť veľmi kvalitné družstvá. Chlapci hrajú ako kolektív veľmi dobre. Vyzdvihnúť však je potrebné výkony kapitána družstva M. Čaneckého, ktorý dokáže strhnúť chlapcov k odušev-

nenému výkonu. Družstvo MŽ podáva stabilne dobré výkony, kde sa už ukazujú aj mladší chlapci, vekovo patriaci do prípravky.

V jesennej časti súťaže sa všetky družstvá dostali pod CVČ Skalité a po dlhej dobe sme získali aj nového trénera, ktorým je aktívny hráč A mužstva F. Halfar, ktorý začal pracovať s kategóriou prípravka. Počas zimnej prípravy v telocvični a umelých ihriskách plánujeme odohrať so všetkými družstvami v TJ Skalité niekoľko zápasov a taktiež sa zúčastniť zimných turnajov. Celý výbor TJ Slovan Skalité verí, že aj v jesennej časti nového ročníka súťaže budú všetky družstvá futbalu predvádzať kvalitné výkony. Také, aby ste si Vy diváci našli cestu na náš futbalový štadión.

Výsledky družstva dospelých a dorastu nájdete na stránke: <http://www.futbalnet.sk/sutaze>

Výsledky SŽ a MŽ sú uvedené na stránke: <http://www.ssfz.sk/tabulky.html>

Výbor TJ Slovan Skalité

GORALSKÝ MARATÓN SPOJIL TRI KRAJINY

Dňa 15. septembra 2013 sa uskutočnil prvý ročník Medzinárodného Goralského maratónu, ktorého štart bol na Trojmedzí – priamo na spoločnej hranici Slovenskej republiky, Českej republiky a Poľska. Podujatie sa konalo pod záštitou predsedu Žilinského samosprávneho kraja Ing. Juraja Blanára, hajtmána Moravskosliezského kraja a Sliezskeho wojewodstva a bolo spolufinancované z prostriedkov Medzinárodného Višegradskeho fondu a Žilinského samosprávneho kraja. Pre pretekárov boli pripravené 3 bežecké trate, pričom každá z nich viedla cez tri krajiny – Slovensko, Česko a Poľsko:

Maratón – 42,2 km s prevýšením 1600 metrov – trasa viedla cez 3 krajiny, 4 okresy a 14 obcí. Na Slovensku viedla po horskom hrebeni územím Svrčinovca, Čadce, Čierneho pri Čadci, Oščadnice a Skalitého a obchádzala celú skalitskú dolinu z juhu. Cieľ bol na Ochodzite v Poľsku.

Polmaratón – 23,5 km s prevýšením 1.135 metrov. Na Slovensku viedla trasa územím Čierneho pri Čadci a Skalitého. V Skalitom bola pri športovom areáli aj občerstvovacia stanica pre pretekárov, ktorú zabezpečovala obec Skalité. Trasa polmaratónu viedla centrom obce a pokračovala severným hrebeňom skalitskej doliny – cez Polanu a Kikulu až na horu Ochodzita, kde bol cieľ.

Minimaratón – 6,85 km s prevýšením 217 metrov. Na Slovensku viedla trasa územím Čierneho pri Čadci. Svojím charakterom organizátori pripravili jedinečné podujatie, jediné podujatie takéhoto druhu v Európe.

Pre účastníkov bol pripravený veľmi bohatý kultúrny program, ktorý začal vystúpeniami folklórnych súborov Ozvena z Čierneho a výstrelu súboru Jatelinka z Jaworzynky. Pre divákov boli iste atraktívne vystúpenia zbojníckej skupiny z Poľska a kuruckého regimentu z Liptova. Zbojníci a kuruci výstrelmi z pušiek a pištoli odštartovali aj samotné preteky a sprevádzali pretekárov na trati i v cieľi na Ochodzite. Každý pretekár dostal štartovné číslo s vlastným menom, medailu, odznak, klobúk a v cieľi žurek – tradičné poľské jedlo.

Na podujatí bolo zaregistrovaných vyše 350 pretekárov – prevažne z Poľska, Česka a Slovenska. Podujatie organizoval Goral marathon team, zložený z bežcov a zástupcov miesta, obcí a štátnej správy zo Slovenska, Poľska a Česka. Hlavný podiel na tom, že sa podarilo zorganizovať takéto podujatie však majú bežci zo Skalitého – Ladislav Sventek a Ivan Čane-

cký, ktorí prišli so samotnou myšlienkou a pracovali na tomto podujatí vyše 6 mesiacov. Zástupcovia Goral marathon teamu zo Slovenska a Poľska a Českej republiky sa po skončení podujatia stretli aj s predsedom vlády Slovenskej republiky Róbertom Ficom a predsedom Žilinského samosprávneho kraja a odovzdali im štartovné čísla s ich menami na budúci ročník Goral maratonu, ktorý sa uskutoční 5. 7. 2014. Zároveň im odovzdali plakety čestných členov Goral maratonu a goralské klobúky. Na budúci rok bude podujatie súčasťou Medzinárodného poľsko-česko-slovenského pohára v horskom maratóne a bude doplnené o trasu ultramaratónu – cca 70 km, ktorý povedie aj hrebeňom Veľkej Rače a Kykule.

V. Sventek

GORAL MARATHON 2013 – VÝSLEDKY

MARATÓN – 42,2 km s prevýšením 1600 metrov.

Muži – absolútne poradie

1. Chorazy Lucjan - Mysia Gora POL 3h29:02
2. Michulec Jacek - KS Halny W.G POL 3h32:52
3. Velička Aleš GM-JulboWay CZE 3h40:42

Ženy – absolútne poradie

1. Balošáková Anna - Stará Bystrica SVK 4h07:50
2. Čorbová Nika - Stropkov SVK 4h13:12
3. Železníková Alžbeta - ŠK Oravaman SVK 4h13:24

POLMARATÓN – 23,5 km s prevýšením 1.135 metrov.

Muži – absolútne poradie

1. Kasalik Radim - Goral marathon team CZE 1h50:57
2. Jurčík Ján - Klub Kysuc-maratónu Čadca SVK 1h57:23
3. Kotora Jan - SVK 1h59:57

Ženy – absolútne poradie

1. Bielešová Miluše -1.Běžecký Jablunkov CZE 2h39:23
2. Železníková Zuzana - ORAVAMAN SVK 2h45:00
3. Bulejčíková Alexandra - Varín SVK 2h50:15

MINIMARATÓN – 6,85 km s prevýšením 217 metrov.

Muži – absolútne poradie

1. Sitarik Dávid GB- SVK 27:02
2. Chrastina Marek - CZE 28:44
3. Rajnoch Edward - CZE 30:19

Ženy – absolútne poradie

1. Vanáková Dominika GB-Z-39 (1) SVK 33:07
2. Szkanderova Beata - CZE 35:13
3. Rebrosova Katarina- SVK 40:13

Spravodaj obce Skalité. Vychádza 4-krát ročne. Šéfredaktor: Vladimír Krčmárik. Redakčná rada: Janka Časnochová, Marta Vojčiňáková, Miroslava Šimáková. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy dodaných príspevkov. *Námety a postrehy občanov redakcia uvíta na prednosta@skalite.sk, 0905/974 959.* Grafická úprava: MAGMA – Mária Ščuryová a Ľubica Podoláková